

60.010/x

MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel

Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

Külföldi hírek

budapest, 1981. szeptember 29.

kül.

k e d d

sk0001 4 230 mtik1001

várható

1981. szeptember 29./mti/

- lázár györgy koppenhágában
- folytatódik az ensz-közgyűlés ülásszaka
- carstens nszk-elnök spanyolországi megbeszélései
- folytatódik a svéd szociáldemokrata munkáspárt kongresszusa
- trudeau kanadai miniszterelnök tárgyalásai szöulban
- folytatódik a „szolidaritás,, gdanski kongresszusa

kr ng

06.19

290981 0391

ab

8. 20
S

--

sk0002 4 270 mtik1003

az inkák nyomában... /1. rész/

patallacta /peru/, 1981. szeptember 29. /mti/ - szinte semmi sem terem meg az öt hónapig tartó száraz évszakban és a még ott lakó 15 család keserves munkával is alig képes kisajtolni a földből a szükséges eleséget. pedig fél ezredévvél ezelőtt patallacta virágzó település volt a kőborítású inka utvonala, a királyi út mentén, amely 7500 kilométeren át kanyargott az andok hegyvonulatai között. feleuton feküdt „a világ köldöke”, /cuzco, a xv. századi inka birodalom közigazgatási fővárosa/ és a machu picchu, a szentély-fellegvár között, amelyet a természet és a titokzatosság oly jól elrejtett, hogy a fehér ember csak 1911-ben bukkant rá.

a perui patallacta az inkák idejében mintegy 5000 embert látott el bőségesen élelemmel - csaknem 3000 méterre a tengerszint felett, köves, sziklás hegyoldalaktól körülvéve, az öt hónapig tartó száraz évszak ellenére. hogyan? a választ az ann kendall vezette brit régészcsoporthal találta meg a kérdésre, miután 13 esztendőt töltött a helyszínen. az inkák, akik mélyen átértékelték, hogy milyen mértékben rá vannak szorulva mama-pachára, a föld-anyára, kőből épített csatornák tucatjaival hozták le a magasabb hegyek gleccserfolyóiból a jég hideg vizet patallacta és környéke sziklás, terméketlen hegyoldalaira, gazdagon termővé téve azokat. /az inkáknál főbenjáró bűn volt a lustaság./ jóllehet nagyrészüket benőtte a gaz, sokhelyütt széttöredeztek, mégis könnyen felismerhető, hogy ezek a csatornák igen nagy leleményességgel, mértani pontossággal készültek. tervezőik olyan hajlásszögben vezették le őket a nagy magasságokból az alacsonyabban fekvő hegyoldalakra, hogy elegendő vizet szállítsanak a teraszosan megművelt földekre, de ugyanakkor a víz - még legerősebb sodrás esetén se - ne önthessen ki és ne árasztassa el a hegyoldalaktól. az év minden hónapjában karbantartó csoportok őrködtek azon, hogy a kiterjedt öntözőcsatorna-hálózatot sehol semmi el ne dugaszolja, azután a xvi. században jöttek a spanyolok és az arany utáni örületükben arra kényszerítették az inkákat, hogy kukorica helyett aranyat „termeljenek”, katonák és parasztok elköltöztek a tájról. a csatornák pedig feledésbe merültek... /folyt./

bs/zsa bs

06.43

290981 2223

H

81 40



--

sk0003 4 270 mtik1004

az inkák nyomában... /2. rész/

ann kendall és régész csoportja - a perui kormány támogatásával, de nem kis vitát kavarva a tudományos világban - az alkalmazott régészet utját járva immár negyedik éve az inka öntözőcsatornák helyreállításán fáradozik. ha sovány eredmény is, de 30 holdat már újra öntözhetővé tettek abban az országban, amelyről hernando de soto spanyol hódító is kénytelen volt elismerni: „az inkák birodalma nem ismerte az éhséget.„,/time/

bs/zsa bs

06.49 290981 0489

--

sk0004 4 230 mtik1005

gromiko - haig /1. rész/

bokor pál, az mti tudósítója jelenti:

new york, 1981. szeptember 29. /mti/ - négy és félórás megbeszélést tartott hétfőn new york-ban andrej gromiko szovjet és alexander haig amerikai külügyminiszter, mint dean fischer, az amerikai külügyminisztérium szóvivője később elmondta, „a nemzetközi élet és a kétoldalú kapcsolatok kérdéseinek teljes skáláját áttekintették,,. a miniszterek jövő év elején ismét találkoznak.

gromiko és haig - akárcsak az első találkozó alkalmával - most is többnyire négy szemközt tárgyalt egymással, és mint fischer - némileg titokzatoskodva - aláhuzta, munkatársaik csak akkor csatlakoztak az eszmecserehez, amikor a kétoldalú kapcsolatok kérdéseire terelődött a szó.

az amerikai tájékoztatás szerint a miniszterek eszmét cseréltek többek között a november 30-án genfben kezdődő rakétakorlátozási tárgyalások napirendjéről. a megbeszélést haig - szóvivőjén keresztül - „komoly és őszinte szelleműnek,, minősítette. az amerikai külügyminiszter az eszmecsere során ragaszkodott ahhoz a formulához, amely „a mértéktartás és kölcsönösség,, címén mintegy a szovjetunió nemzetközi magatartásától teszi függővé washington készségét az együttműködésre. ismeretes, hogy a szovjet külügyminiszter a kapcsolatoknak ezt a felfogását a múlt héten az ENSZ-ben elhangzott beszédében határozottan elutasította.

ll

ll

ll

new york-i megfigyelők a bizalmas természetű diplomáciai megbeszélés eddig ismert eredményei közül kiemelik a genfi tárgyalások megkezdéséről létrejött megállapodást, valamint annak a ténynek a fontosságát, hogy a reagan-kormányzat és a szovjetunió között nehezen megindult párbeszéd a miniszterek jövő év elejére bejelentett újabb találkozójával folytatódik. /folyt./

br/jp lb ng

06.53 290981 1773

-. -

sk0005 4 230 mtik1006

a szerkesztőségek tájékoztatására!

fischer határozott nemmel válaszolt arra a kérdésre, elmegy-e gromiko külügyminiszter washingtonba, hogy találkozzék reagan elnökkel. közölte, hogy a szovjet fél rövid közlemény kiadását tervezi a megbeszélésről, „de abban még kevesebb lesz,, mint az amerikai részről adott tájékoztatásban.

a „mértéktartásra és kölcsönösségre,, történő amerikai emlékeztetést a tanácskozáshoz közelálló megfigyelők egyöntetűen annak jeleként értékelték, hogy haig a tárgyalások amerikai napirendjén szereplő kérdésekben egy lépéssel sem volt hajlandó közeledni a szovjet állásponthez. ez mindennek előtt az európai rakétatárgyalások és a salt-tárgyalások összekötésére, illetőleg a salt-folyamat másként való felújítására vonatkozó szovjet követelésre érvényes.

tagadólag válaszolt az amerikai szóvivő arra a kérdésre is, vajon a jövő évi miniszteri találkozót a genfi tárgyalásokkal összefüggésben tartják-e. ebből amerikai megfigyelők arra következtetnek, hogy mindkét fél fontosnak tartja a dialógus fenntartását, egyelőre azonban nem látják a lehetséges megállapodások konkrét területét.

haig a hétfői megbeszélésen „humanitárius kérdéseket,, is felvetett. fischer nem volt hajlandó pontosítani, miről volt szó, de feltehető, hogy az awacs-gépek kongresszusi vitájának nehéznapjaiban a kormányzat kihasználta az alkalmat a szovjet zsidók kivándorlásával kapcsolatos téma újbóli felmelegítésére.

br/jp lb ng

06.56 290981 1515

de

de

-. -

sk0006 4 230 mtik1007

afgán kérdés - karmal

kabul, 1981. szeptember 29. /taszsz/ - az ugynevezett afgán kérdés újbóli felvetése az ensz-közgyűlés jelenlegi ülészakán egyáltalán nem kedvez a politikai rendezésnek - jelentette ki babrak karmal, az afganisztáni népi demokratikus párt kb főtitkára, a forradalmi tanács elnöke a hakikate inkilabe saur című afgán kormánylapnak adott nyilatkozatában.

— az afgán vezető véleménye szerint az afgán kérdés ensz-beli vitája csak arra lenne jó, hogy elvonja a közgyűlés figyelmét a béke védelmének és a nemzetközi biztonság megteremtésének feladatairól, és ürügyet szolgáltatna az imperialista és hegemonista erőknek az afgán belügyekbe való további beavatkozásra.

karmal emlékeztetett arra, hogy az afgán kormány augusztus 24-én nyilvánosságra hozott nyilatkozata jó alapul szolgálhatna a politikai rendezésre. az afgán kormány - bár továbbra is a pakisztánnal és iránnal külön-külön folytatandó kétoldalu tárgyalásokat tartja kívánatosnak - kész a háromoldalu tárgyalásokra is, ha az említett két ország azt úgy akarja. emellett az afgán vezetés nem zárkózik el attól, hogy a tárgyalásokon - bármilyen formában kerüljön is azokra sor - részt vegyen az ensz főtitkára vagy annak képviselője.

ezeknek a tárgyalásoknak megbízható nemzetközi garanciát kell szolgáltatniuk arra, hogy megszűnik az afgán belügyekbe való fegyveres és más formájú beavatkozás. babrak karmal kijelentette: a politikai rendezés kidolgozása és a megbízható nemzetközi garanciák elfogadása lehetővé tenné, hogy az afgán demokratikus köztársaság és a szovjetunió megállapítsa az afganisztánban lévő szovjet csapatok kivonásának menetét és időpontját.

gó lb ng

07.03 290981 1696

nk

20

--



sk0007 4 230 mtik1008

világegyetem figyelem!!!

new york, 1981. szeptember 29. /taszsz/ - „világegyetem figyelem! utolsó lehetőség! amennyiben az egyesült államokon keresztül kívánnak kapcsolatba lépni a földi civilizációval, tegyék meg szerda éjjélig!,, - így hangozhatna az a hirdetés, amelyet a földi civilizáció intézne a világűr értelmes lényeihez, ha létezne valamiféle ürujság.

a hír magyarázata mindössze annyi, hogy a reagan-kormányzat takarékosági kampánya keretében megszüntette „a földön kívüli értelem megfigyelése,, elnevezésű program finanszírozását. a program rendeltetése: számítógépek és antennák segítségével figyelni a világürből érkező rádiójeleket, és kiszűrni közülük azokat, amelyek értelmes lényektől származhatnak.

charles redmond, a egyesült államok országos űrhajózási hivatala /nasa/ kozmikus tudományok osztályának képviselője újságíróknak elmondta: a tudósok hat éven át dolgoztak a rendszer kifejlesztésén. az előkészületek befejeztével mintegy hat hónap hiányzott a megfigyelő berendezés próbaüzemének elkezdéséhez.

most nincs más hátra, mint hogy a felállított készülékeket szépen ládába csomagolják és visszaküldjék a feladónak, a műszereket kifejlesztő standford egyetemnek.

ts bs

07.06 290981 1236

-.-

sk0008 4 230 mtik1009

bartók - franciaország

baracs dénes, az mti tudósítója jelenti:

párizs, 1981. szeptember 29. /mti/ - a filharmóniai társaság hétfő esti párizsi hangversenyével megkezdődött a bartók-centenáriumi franciaországi megünneplésére hivatott „források és találkozások,, sorozat, amelynek keretében országszerte csaknem száz hangversenyt és egyéb zenei rendezvényt tartanak.

all

8. 20


a filharmóniai társaság kórody andrás vezényletével bartók táncszvitjét, kodály „felszállott a páva”, című szimfonikus költeményét és bartók koncertóját adta elő, és különösen a műsor záródarabja aratott nagy sikert. a több perces vastapsot a zenekar berlioz rákóczi-indulójával köszönte meg.

a hangversenyen megjelent pierre beregovoy, az elysée-palota főtitkára és pierre bas, párizs alpolgármestere is. beregovoy melegen gratulált mihály andrásnak, az operaház igazgatójának a koncerthez.

kedden az operaház társulata bartók-esttel lép a francia közönség elé: a 19. párizsi táncfesztivál keretében, illetve ahhoz kapcsolódva „a kékszakállu herceg vára,,, „a fából faragott királyfi,, és „a csodálatos mandarin,, szerepel a műsoron. az együttest kórody andrás és mihály andrás vezényli. október 4-ig marad a theatre des champs elysées műsorán a budapesti állami operaház bartók-estje: a kékszakállut három, a baletteket két szereposztásban adják elő a társulat művészei.

a bartók-centenáriumi alkalmából párizsban és 13 francia városban rendeznek hangversenyeket a „bartók béla, források és találkozások,, sorozat keretében a kulturális minisztérium, párizs városa, a francia művészeti akció-társaság és a párizsi magyar intézet támogatásával. szervezésében részt vett számos országos és tartományi szervezet, felhasználva a franciaországi bartók béla bizottság tanácsait - e szervezet elnöke gergely jános. a bartók-centenáriumi rendezvényeit az acanthes zenei társaság hangolta össze. a sorozat szeptember 28-tól december 17-ig tart, a budapesti operaház művészein kívül számos más francia és magyar együttes és szólista lép fel párizsban és vidéken. a párizsi seita galériában ugyanebből az alkalomból kiállítás nyílt a nagy magyar zeneszerzőről.

bd/so lb ng

07.28 290981 2185

ll

8, 20


--

sk0009 4 230 mtik1010

rövid hírek

mintoff

párizs, 1981. szeptember 29. /upi/ - dom mintoff máltai miniszterelnök hétfőn este 24 óras hivatalos látogatásra franciaországba érkezett. a máltai kormányfőt kedden fogadja francois mitterrand francia köztársasági elnök.

olasz-szomáli

róma, 1981. szeptember 29. /upi/ - emilio colombo olasz külügyminiszter hétfőn tárgyalt a rómában tartózkodó ali szamantar szomáliai alelnökkel. a megbeszélésen a kétoldalú kapcsolatok kérdéseit és afrika szarvának helyzetét vitatták meg.

betancourt

new york, 1981. szeptember 29. /reuter/ap/ - hétfőn egy new york-i kórházban elhunyt romulo betancourt, volt venezuelai elnök. a politikus halála miatt háromnapos nemzeti gyászt rendelt el venezuelában luis herrera campins államfő. romulo betancourt, az acción democrática nevű venezuelai szociáldemokrata párt megalapítója két alkalommal, 1945 és 1948, valamint 1959 és 1964 között volt venezuela államfője.

robert montgomery

new york, 1981. szeptember 29. /afp/ - hetvenhét éves korában elhunyt a harmincas-negyvenes évek híres amerikai filmszínésze, robert montgomery - jelentette be hétfőn az a new york-i kórház, ahol a színészt hosszabb ideje gyógykezelték. montgomery - egyebek között - partnere volt greta garbónak és joan crawfordnak is.

gó lb ng

07.35 290981 1345

ll

3
8

--

sk0010 4 230 mtik1011

szaljut-6 - évforduló

moszkva, 1981. szeptember 29. /mti/ - a jóreménység-foka fölött „ünnepelte”, felbocsátásának 4. évfordulóját a szaljut-6 űrállomás. az űrhajózás kétévtizedes történetének legsikeresebb űrállomása változatlanul teljesíti feladatát, igaz, jelenleg már nincsenek rajta utasok. az automatikus berendezések azonban változatlanul továbbítják a megadott időpontokban az észlelési adatokat a földi irányító központba, és a szaljuttal folytatódnak a kísérletek is. mint emlékeztetés, az űrállomás most a hatalmas kozmosz űrhajóval összekapcsolva kering a föld körül: a két objektum együttes tömege 34 tonna, és a kísérlet elsősorban a jövő űrállomásai működési rendszerének kipróbálására szolgál. a mesterséges hold hajtóművei segítségével már többször is módosították az űrkomplexum pályáját, hogy megfelelő földfelszín feletti magasságban tartásuk és tanulmányozzák a nagytömegű objektum irányításával kapcsolatos feladatokat.

a legelső szaljut űrállomás 1971-ben még csak 180 napig keringett a föld körül és össze sem lehet hasonlítani a segítségével megoldott feladatokat azzal, amit az űrállomások második nemzedékéhez tartozó, két összekapcsoló berendezéssel felszerelt szaljut 6-on végeztek el az űrhajósok. mint ismeretes, az új típusú űrállomás volt a bázisa a szocialista országok űrkutatási együttműködése, az interkozmosz-program keretében végrehajtott közös űrrepüléseknek, köztük a szovjet-magyar űrexpedíciónak is, emellett segítségével dolgozták ki az űrállomások személyzete váltásának, az utánpótlás biztosításának rendszerét, igen sok műszert, berendezést próbáltak ki, nagy fontosságú tudományos és erőforráskutatási programot végeztek.

május óta utas nélkül kering a szaljut, és közben a szovjet tudósok már a legújabb típusú űrállomások megépítésén dolgoznak. a jövő űrállomásai az ismert szovjet űrhajós-tudós, konsztantyin feoktyisztov szerint szekciós típusúak lesznek: az alapegységhez mindig az adott feladatnak megfelelő módon elkészített részleget csatlakoztatnak. feoktyisztov egyik, a közelmúltban megjelent cikkében azt is aláhuzza, hogy a jövő tartós űrrepüléseinek biztosításához meg kell oldani az űrállomás részleges „önellátását”, - csökkenteni kell a földről eljuttatandó utánpótlás mennyiségét és ennek érdekében például ki kell dolgozni a víz és levegő felhasználásának zárt ciklusát, a hajtóanyag-felhasználás csökkentésének módszereit, a világűrben rendelkezésre álló energiaforrások felhasználása növelésének eszközeit.

ki/so pn ng

07.42 290981 2533

kl

30
8,


--

sk0011 4 230 mtik1012

közép-amerikai összefoglaló /1. rész/

marton lászló, az mti tudósítója jelenti:

—havana, 1981. szeptember 29. /mti/ — mint közép-amerikai rádióadók jelentették, hétfőn guatemala északi részén meggyilkoltak 31 parasztot. házaikban állig felfegyverzett katonák jelentek meg, és a parasztokat családjuk szeme láttára kizsákmányolták, majd gyilkolták le. a guatemalában honos mindennapi terrortól tanuskodik, hogy az elmúlt napokban 62 polgári személy holttestét találták meg. a meggyilkoltak átlagos életkora 30 év alatt van, és haláluk előtt szinte mindnyójukat megkizsákmányolták.

—hondurasban az emberi jogok keresztény bizottsága hétfőn bejelentette, hogy az elmúlt napokban az országban 45 embert raboltak el vagy tartóztattak le. a bizottság rámutatott, hogy hondurasban lábbal tiporják a legegységesebb emberi jogokat és kérte a nemzetközi szervezeteket, nyújtsanak segítséget a hondurasi politikai foglyok kiszabadításához.

—a „venceremos„ rádió, a salvadori felkelők adója közölte, hogy a forradalmi erők hétfőn san vicente megyében ostrom alá vettek egy laktanyát, és a száz védő közül hatot megöltek. a partizánok közben hangosbeszélőkön tájékoztatták a helyi lakosságot a forradalmi erők céljairól. ugyanez történt akkor is, amikor a gerillák elfoglalták a san miguel megyében lévő santa isabellt.

—a mexikói jobboldali irányzatú nemzeti akció párt hétfőn bejelentette, hogy a párt jelöltjeként a 60 éves emilio madero vesz részt a jövőre tartandó elnökválasztásokon. madero most indul másodszer pártja jelöltjeként. 1976-ban lópez portillo ellenében lépett fel sikertelenül.

—mint ismeretes, a mexikói kormánypárt, az intézményes forradalmi párt jelöltjeként de la madrid mostani költségvetési és tervezési miniszter indul a választásokon, és csaknem bizonyosra vehető győzelme, hiszen a párt 50 év óta mindig megnyerte a választásokat. /folyt./

ml/jp lb ng

07.52

290981 1900

ml

30

.-.

sk0012 4 230 mtik1013

közép-amerikai összefoglaló /2. rész/

mexikó történetében először fordul elő, hogy a baloldal közös jelölttel indul. öt baloldali párt, élükön a kommunista párttal októberben egyesül, és akkor hozzák nyilvánosságra az új baloldali párt elnökjelöltjének nevét. megfigyelők szerint az új baloldali pártnak komoly esélye van arra, hogy az intézményes forradalmi párt után az ország második legerősebb pártjává váljék.

ml/jp lb ng

07.53 290981 0449

--

sk0013 4 230 mtik1014

usa - kuba-ellenes rádió

havanna, 1981. szeptember 29. /mti/ - ronald reagan amerikai elnök végérvényesen úgy döntött, hogy az egyesült államok létrehozza a kuba-ellenes rádióadót - jelentették latin-amerikai jólétesült források. a nagyerejű és egész kuba területét ellenforradalmi propagandával „beszóró”, állomást miamiban vagy valamelyik karib-tengeri szigeten állítják fel.

az amerikaiak elhatározták, hogy az állomást josé marti kubai nemzeti hős után „cuba libre rádió marti”, azaz „szabad kuba, marti rádió”, névvel látják el. az adó feltehetőleg január elején kezdi meg működését.

havannai politikai megfigyelők szerint a névválasztás arról tanuskodik, hogy az egyesült államok mostani vezetősége sincs tisztában a kubai nép hangulatával. e megfigyelők kétségtelennek tartják, hogy a nagy becsben tartott nemzeti hős nevével való visszaélés felháborodást kelt a kubai nép óriási többségében és csökkentti azoknak az igen keveseknek a számát, akik hajlamosak hitelt adni az amerikai propagandának.

ll

30
8.

az ellenforradalmi rádió tervét elítélte isidoro malmierca kubai külügyminiszter is. az ensz-közgyűlés ülészakán hétfőn elhangzott beszédében a tervet a kubai köztársaság ellen irányuló újabb agresszióknak nevezte. ugyanakkor figyelmeztette a reagan-kormányt: ne ringassa magát illúziókban, mert a kubai nép ma erősebb és eltökéltebb, mint valaha.

ml/jp lb ng

07.57 290981 1409

-.-

sk0014 4 230 mtik1015

gromiko - haig - taszsz

new york, 1981. szeptember 29. /taszsz/ - andrej gromiko, az szkp kb politikai bizottságának tagja, szovjet külügyminiszter és alexander haig amerikai külügyminiszter hétfőn new yorkban megtartotta második találkozóját.

a találkozón a két fél folytatta a szovjet-amerikai kapcsolatok és a legfontosabb nemzetközi problémák kulcskérdéseinek megvitatását.

andrej gromiko az egyesült államok külpolitikai irányvonalának elvi értékelésekor külön hangsúlyozta, hogy nem hozhat eredményt a katonai erőfölényre való törekvés. egyúttal ismét megerősítette, hogy a szovjetunió nem törekszik az egyesült államokkal való szembenállásra, hanem - csakugy, mint korábban - a nemzetközi feszültség csökkentését, a fegyverkezési hajsza megfékezését, a konfliktusok tárgyalások útján történő rendezését szolgáló erőfeszítéseket részesíti előnyben.

a fegyverzetek korlátozásáról és a leszerelés kérdéseiről folytatott véleménycsere során andrej gromiko kiemelte, hogy feltétlenül meg kell őrizni minden olyan eredményt, amelyet a múltban ezen a területen elértek, és hangsúlyozta, hogy szigorúan be kell tartani az egyenlőség és a kölcsönös biztonság elvét a mind a stratégiai, mind pedig a megfelelő európai nukleáris fegyverek csökkentéséről a jövőben folytatandó tárgyalásokon.

andrej gromiko és alexander haig megállapodott abban, hogy a két felet kölcsönösen érdeklő kérdésekről a jövő év elején folytatják a miniszteri szintű véleménycserét.

gó pn ng

08.10 290981 1508

ll

0.15

-.-

sk0015 4 230 mtik1016

közel-keleti hírek

abu odah

amman, 1981. szeptember 29. /reuter/ - adnan abu odah jordániai tájékoztatási miniszter „merő képtelenségnek” minősítette begin izraeli miniszterelnök javaslatát, hogy hozzanak létre jordániai-izraeli konföderációt. abu odah az izraeli kormányfőnek arra a hétfői rádiónyilatkozatára utalt, amelyben begin kijelentette: szívesen látna konföderációt izrael és „kelet-transzjordánia, - a mai jordánia - között.

a jordániai tájékoztatási miniszter hangsúlyozta: az, hogy izrael békét kötött egyiptommal, még nem jogositja fel arra, hogy a többi arab államot is konföderáció létrehozására ösztönözzé. abu odah leszögezte: semmiféle békekötésről nem lehet szó, amíg izrael nem vonja ki csapatait az általa megszállt területekről, és a palesztinok nem vesznek részt a tárgyalásokban.

ciszjordánia

jeruzsálem, 1981. szeptember 29. /afp/ - az izraeli hadsereg csapatait a határkörzetek ellenőrzését végző „zöldsapkások”, váltják majd fel ciszjordániában, hogy ezután ők lássák el a rendfenntartó szerepet a megszállt területen - adta hírül hétfőn a haarec című izraeli napilap. ez a módosítás tulajdonképpen az ariel sharon hadügyminiszter nevéhez fűződő „új politika”, része - mutat rá a lap. az ugynevezett sharon-tervet - a lap szerint - vasárnap kell egészében jóváhagynia az izraeli kormánynak. a „zöldsapkások”, és a hadsereg egységei 1967 óta közösen látják el a „belső felügyeletet”, a megszállt ciszjordániában és a gáza-övezetben.

kamal hasszan ali

kairó, 1981. szeptember 29. /upi/ - kamal hasszan ali egyiptomi külügyminiszter hétfőn a kormányzó nemzeti demokrata párt második kongresszusán kijelentette, hogy szaúd-arábiának a közel-kelettel kapcsolatos álláspontja nem különbözik egyiptométól, és sürgette a szaudi vezetést: „csatlakozzék ahhoz, amit egyiptom elkezdett”, a külügyminiszter arra a szaudi rendezési javaslatra utalt, amelyet fahd herceg augusztus elején vázolt fel. a terv sikraszáll az izraeli csapatoknak a megszállt területekről való visszavonásáért - beleértve kelet-jeruzsálemet is -, és palesztin állam megteremtését helyezi kilátásba a gazai-övezetben és a jordán nyugati partján, mégpedig egy átmeneti időszak után, amelyben az említett területek

xll

9.29



az ENSZ ellenőrzése alatt állnának. Kamal Hasszan Ali „pozitívna”, nevezte a szaudi tervet és kijelentette: egyiptom kész a megbékélésre a többi arab állammal, de ezért nem fogja feláldozni az izraellel kötött megállapodásokat.

gf lb ng

08.25 290981 2511

--

sk0016 4 230 mtik1017

angola

moszkva, 1981. szeptember 29. /taszsz/ - a dél-afrikai köztársaság és az egyesült államok titkosszolgálatai készítik fel és dobják át a dél-afrika által megszállt dél-angolai területekre az unita angolai szakadár szervezet ügynökeit. pretóriának és washingtonnak ezzel az a célja, hogy - feldarabolva a szuverén afrikai ország területét - úgynevezett ütközőövezetet - vagyis az érdekeiket szolgáló bábállamot - hozzanak létre angola déli részén - állapítják meg luandai jelentésükben a pravda tudósítói.

afrikai megfigyelők ezzel kapcsolatban arra hívják fel a figyelmet, hogy az unita-nak a megszállt területeken való aktivizálása, csak úgy, mint az ország elleni dél-afrikai agresszió, jól beleilleszkedik a reagan-kormány irányvonalába. ennek lényege, hogy „konstruktív párbeszéd”, vagyis szoros katonapolitikai együttműködést alakítson ki az egyesült államok és dél-afrika között a nemzeti-felszabadító mozgalmak elleni harcban.

az unita bandái - amint erről namíbiai menekültek beszámoltak - namíbiában résztvesznek a swapo / délnyugat-afrikai népi szervezet/ és a békés lakosság elleni büntetőakciókban. mint erre José Eduardo dos Santos, az MPLA-munkapárt elnöke, államfő legutóbb megállapította, akcióik akadályozzák az afrikai egységsszervezet és az ENSZ dekolonizációs bizottsága határozatainak megvalósítását. törvényszerű - mutatnak rá ezzel kapcsolatban a pravda tudósítói -, hogy a frontállamok lagosi értekezletén megbélyegezték a szeparatizmust, aláhuzva, hogy milyen veszélyt jelentenek az efajta törekvések a független afrikára nézve.

te pn ng

08.31 290981 1604

--

sk0017 4 230 mtik1018

nicaragua - biztonsági tanács

havana, 1981. szeptember 29. /mti/ - nicaragua megbélyegezte az egyesült államok által a karib-tengeren kezdeményezett hadgyakorlatokat, mindennek előtt a „halcon vista,, fedőnéven hondurassal tervezett manővereket, rámutatva, hogy ezek fenyegetik a nemzetközi békét és biztonságot.

miguel d,escoto külügyminiszter az ensz biztonsági tanácsának elnökéhez intézett jegyzékében rámutatott: az egyesült államoknak ez a lépése keresztezi azoknak az országoknak az erőfeszítéseit, amelyek az igazi békét szavatoló megoldásokkal kívánják helyreállítani a térség stabilitását.

miguel d,escoto megállapította: teljesen természetes, hogy ez a helyzet általános készültséget kényszerít a nicaraguai népre, és szükségessé teszi a védelmi erőfeszítések megkettőzését, ami nem kevés erőforrást von el a nemzeti újjáépítés amugyis nehéz, bonyolult feladataitól.

a külügyminiszter végezetül arra kérte a bt elnökét, hogy a nicaraguai jegyzéket az ensz hivatalos okmányaként terjesszék.

ml/so lb ng

08.35 290981 1054

--

sk0018 4 230 mtik1019

belga kormányválság - választások

magyar péter, az mti tudósítója jelenti:

brüsszel, 1981. szeptember 29. /mti/ - november 8-án belgiumban választásokat tartanak, mivel nincs más lehetőség a kormányválság megoldására. az időpontot mark eyskens miniszterelnök jelenetette be hétfőn este, az ügyvezető kormány ülése után.

baudouin király várhatólag még ezen a héten feloszlatja a parlamentet. a törvényhozó testület maga is hozhat erre határozatot. az alkotmány szerint a feloszlatás után egy hónappal kell megrendezni az új választásokat.

de

ayskens azt is közölte, hogy az új parlament, miként a jelenlegi, alkotmányozó jogkörrel fog rendelkezni, hogy a megkezdett államreformot, a tartományi önkormányzat kiépítését be lehessen fejezni. ez a jogkör azonban csak a megkezdett reform még hátralevő intézkedéseire terjed majd ki./brüsszel tartományi vezető szerveinek létrehozása, a német nyelvű kisebbség önkormányzati jogának biztosítása/, nem pedig arra, hogy a reformot az eddigi megegyezéseken túl is folytassák, például a tartományok teljes pénzügyi önállósága biztosításával. a flamand és a vallon kis nemzetiségi pártok egyaránt ezt követelik.

november 8-án először szavazhatnak majd a 18 évesek is, mert júliusban elfogadták azt az alkotmánymódosítást, amely 21 évről 18-ra szállította le a választói korhatárt. ez 400 ezer új választót jelent, a választói testület 7 százalékos bővülését. általában azonban nem várják tőle a pártok között hagyományosan kialakult erőviszonyok módosulását. a fiatalok általában nem foglalkoznak politikával, nézeteiket szélsőségek jellemzik.

belgiumban legutóbb 1978-ban rendeztek, akkor is idő előtt, választásokat, miután az előző évben megtartott választások nyomán létrejött kormány válságba került. a nemzetiségi ellentétek és az általános gazdasági válság összefonódása az elmúlt években rendkívül megnehezítette és bizonytalanná tette a kormányzást belgiumban.

mp/so lb ng

08.51 290981 1968

-. -

sk0019 4 230 mtik1020

ensz-közgyűlés

new york, 1981. szeptember 29. /ap/reuter/afp/upi/taszsz/ -
hétfőn folytatódott az ensz-közgyűlés 36. ülésének általános politikai vitája.

ilker türkmén török külügyminiszter az országát az utóbbi években sújtott terrorizmusról szólva, egyebek között elmondotta: naponta átlagosan 20 személy vesztette életét törökországban - egészen a hadsereg múlt év szeptemberi fellépéséig. a terrorizmus felszámolására hivatott intézkedések keretében 730 ezer kézfegyvert és öt millió tárra való lőszert foglaltak le. az elkobzott fegyverek között kézi rakétakilövők és aknavető is voltak. a külügyminiszter kijelentette: ilyen méretű terrorizmus csupán a hazai lehetőségekre és módszerekre épülve nem szerveződhetett volna meg, a török

de

3
8.


terrorizmust csak külföldről pénzelhették és láthatták el csempészett fegyverekkel.

türkmen a továbbiakban a ciprusi kérdésről is beszélt és „békülési ajánlatnak”, nevezte a ciprusi török közösség augusztus 5-i javaslatát a területi rendezésre. az ugyancsak hétfőn felszólalt konsztantin micotakisz görög külügyminiszter ezt a javaslatot, amelyben csupán egy kisebb terület visszajuttatását ajánlották fel a ciprusi görögöknek, „kis előrelépésnek”, minősítette, amely nem tekinthető jelentős hozzájárulásnak a közösségi tárgyalások sikeréhez.

micotakisz utalt rá, hogy a ciprusi lakosság egynegyede még mindig menekültnek számít és hogy az 1974-es ellenségeskedések óta még mindig kétezren vannak az eltűntek listáján. a görög külügyminiszter rámutatott, hogy az elmúlt egy év folyamán nem volt előrelépés a ciprusi rendezés kérdésében.

lameck goma zambiai külügyminiszter felszólalásában azzal vádolta a namibiai kérdésben közvetítő ötöket /az egyesült államokat, kanadát, nagy-britanniát, franciaországot és az nszk-t/, hogy nem fejtenek ki megfelelő nyomást dél-afrikára a rendezés érdekében, bár hatalmas befolyásuk van pretóriára. dél-afrika közben a szomszédos független afrikai országok szakadár mozgalmait támogatja, kiképezi embereiket azzal a céllal, hogy megdöntsék az apartheid-rendszerrel szembenálló, illetve a térség felszabadítási mozgalmait támogató országok törvényes kormányait. /folyt./

vi pn ng

09.03 290981 2211

--

sk0020 4 230 mtik1021

ensz-közgyűlés /2. rész/

az izraelt feltétel nélkül támogató amerikai politikát bírálta hétfői felszólalásában hasszán jordániai trónörökös, rámutatva, hogy izrael washington támogatásának köszönhetően folytathatja ma is terjeszkedő politikáját. az amerikai-izraeli stratégiai együttműködési megállapodás is csak a polarizálódás veszélyét növelte. izrael és dél-afrika nukleáris együttműködése pedig afrika népeit, az arab világot, valamint a világ békéjét és biztonságát veszélyezteti - jelentette ki a jordániai küldött.

cd

10.31



petr mladenov bolgár külügyminiszter felszólalásában megállapította, hogy az szkp xxvi. kongresszusán elfogadott békeprogram és a szovjetunió által előterjesztett számos békejavaslat reménykeltő alapnak mutatkozik a nemzetközi kapcsolatok valamennyi vitás kérdésének rendezéséhez.

phoune sipraseuth laoszi külügyminiszter a délkelet-ázsiai országok közötti békés kapcsolatok vietnam, kambodzsza és laosz által kidolgozott alapelveit ismertette. a laoszi külügyminisztériumnak erre vonatkozó memorandumát a laoszi küldöttség írott formában is eljuttatta a többi küldöttséghez. az emlékirat rámutat, hogy a kölcsönös megértés és bizalom csak a párbeszéd útján jöhet létre. az országok közötti kapcsolatokat a békés egymás mellett élés alapján kell építeni, szem előtt tartva a belügyekbe való be nem avatkozás elvét. a térség országai közötti vitás kérdéseket békés eszközökkel, tárgyalások útján kell rendezni, de valamennyi félnek joga van egyéni vagy kollektív önvédelemre az el nem kötelezettség, illetve az ensz alapokmány elveinek megfelelően - hangoztatja a laoszi külügyminisztérium memoranduma.

vi pn mg

09.25 290981 1668

-.-

sk0021 4 230 mtik1022

milánói rendőrök nagy fogása

király ernő, az mti tudósítója jelenti:

róma, 1981. szeptember 29. /mti/ - egy tonna hasist „zsákmányolt”, a milánói rendőrség annak a razziának az eredményeképpen, amelyet a lombardiai nagyváros egyik autó-telephelyén hajtottak végre. a nagy fogást alapos „előtanulmányok”, előzték meg: a rendőrök hosszabb ideje figyelték már a sürgést-forgást és megbizonyosodtak, hogy a telephely látogatói szicíliai kereskedők, és hogy az áru, amelyet hoznak, mindig eladatlan marad.

mult szombaton különösen élénk mozgást figyeltek meg, és a rendőrség érkezettnek látta az időt a beavatkozásra. a rendőrök megjelenésére nyolcan igyekeztek kereket oldani, de néhány rövid sorozat leadása után megadták magukat. a rendőrség „zsákmánya”, egy zöldség- és gyümölcszállító teherautó paradicsomból, paprikából és padlizsánból álló rakománya alatt felfedezett 25 zsáknyi kenyér volt, pontosabban a benne elrejtett hasis. ezen kívül találtak a

de
35
10,
90

kocsin egy hordót is, benne 10 kg hasis-olajjal. egyedül az utóbbinak a fekete piaci ára meghaladja az 1 milliárd lírát.

a hétfőn nyilvánosságra hozott nagy fogás nyomán azt remélik, hogy a sziciliába vezető szálak révén a szállítmány kiinduló pontját is megtalálják. ebben az esetben a milánói razzia az esztendő legsikeresebb akciója lenne abban a harcban, amelyet az olasz rendőrség az egyre szélesedő kábítószer-kereskedelem ellen folytat.

az év első nyolc hónapjának bűnüldözési statisztikája szerint - amelyet nemrég hoztak nyilvánosságra - a kábítószer-kereskedelem erősen emelkedő tendenciát mutat. csupán az első félévben 5,848 kilogramm kábítószert koboztak el, majdnem kétszeresét az 1980. évinek. és amiről nincs pontos statisztika: egyre emelkedik azoknak a száma, akik áldozatul esnek a veszedelmes kórnak, a kábítószerfogyasztásnak.

kir/jp lb ng

09.49 290981 1869

-.-

sk0022 4 230 mtik1023

irán

teherán, 1981. szeptember 29. /afp/ - khamenei hodzsatoleszlám, az iszlám köztársasági párt főtitkára, az október 2-ára kitűzött elnökválasztások esélyese első televíziós választási beszédében úgy mutatkozott be, mint aki „a nép követelésére„ pályázik az államfői tisztségre. a biztonság megteremtésében, a kisemmizettek támogatásában, a káros szellemi behatások és a korrupció felszámolásában jelölte meg fő célkitűzéseit. a június 27-én ellene elkövetett, sikertelen merényletre utalva kijelentette: allah azért kimélte meg, mert „nehezebb feladatok elvégzésére szemelte ki,,.

baniszadr volt iráni államfő hétfőn az elnökválasztások bojkottálására szólította fel az iráni szavazókat. khomeini ajszatollahot és az iszlám papságot azzal vádolta, hogy „az amerikai uralom ellen fellépő igazi erők megsemmisítésével washington malmára hajtják a vizet,,.

a hét végén irán több városában lezajlott heves tüntetésekre válaszul összesen 154 személyt végeztek ki. a teheráni evin - börtönben hétfőn 57, isfahanban vasárnap 52 modzsahedint állítottak kivégző osztag elé a gyorsított bírósági eljáráson hozott ítéletek alapján. a többiek az ország más városaiban végezték ki.

vel

10. 

az iráni hatóságok rendelkezése értelmében péntek óta a nők - felekezetre való tekintet nélkül - csak fátyolban tartózkodhatnak az ország repülőterein.

to lb ng

09.59 290981 1373

-. -

sk0023 4 230 mtik1024

okp kb-ülés

róma, 1981. szeptember 29. /mti/ - október 5-re összehívták az okp központi bizottságának, valamint ellenőrző bizottságának ülését - jelentették be a párt vezetőségének hétfői ülése után. a kétnapos tanácskozás első napirendi pontja a pártnak a békével és a nemzetközi helyzettel kapcsolatos állásfoglalása lesz. a második napirendi pont: a regionális kongresszusok előkészítésének irányelvei.

a vezetőség hétfői ülésén egyébként úgy határoztak, hogy giorgio napolitano javasolja az okp parlamenti képviselőcsoportjának elnöki tisztére, amelyet augusztusban hirtelen bekövetkezett haláláig ferdinando di giulio töltött be.

a szerkesztőségek tájékoztatására!

giorgio napolitano új beosztása személyi változásokkal jár majd az okp vezetőségében. előzetes értesülések szerint a 7 tagú titkárságból kiváló napolitano helyére vagy reichlin, vagy tortorella lép. de szó van arról is, hogy mindketten bekerülnének a titkárságba. reichlin utódként a l. unitá főszerkesztőjeként claudio petruccioli-t említik, aki jelenleg reichlin helyettese.

kir/jp lb ng

10.03 290981 1142

25
10,


-. -

sk0024 4 300 mtik1025

nemzetközösség - előzetes /1. rész/

melbourne, 1981. szeptember 29. /mti-reuter/afp/ - negyvenegy ország, körülbelül egymilliárd ember, a föld lakosságának csaknem egyharmada képviselőiben államfők, miniszterelnökök és más magas rangú kormányfőfiak részvételével csütörtökön kezdődik az ausztráliai melbourne-ben a nemzetközösség egyhetesre tervezett csúcsertekezlete. az elmúlt husz év során felszabadult brit gyarmatokat és nagy-britannia évtizedek óta független, egykori dominiumait is tömörítő laza nemzetközi szervezetnek 45 tagországa van, de négy kisebb állam ezuttal nem küld képviselőt a kétévenként megrendezett tanácskozásra.

a legfényesebb képviselője a hajdani anyaországnak van: már megérkezett ii. erzsébet angol királynő, aki yachtján fogadja majd tisztelgő látogatáson a résztvevőket, és kedden leszállt a melbourne-i repülőtéren margaret thatcher brit miniszterelnök repülőgépe is, kuvaitból jövet.

az idei csúcsertekezletnek előreláthatólag két fő témája lesz: dél-afrika és namibia ügye, valamint az ugynevezett észak-dél párbeszéd, a fejlett tőkésországok és a fejlődő országok kapcsolatrendszere.

afrika déli részével kapcsolatban a jelenlévők meghallgatják majd margaret thatcher és pierre trudeau kanadai miniszterelnök beszámolóját azokról a javaslatokról és tervezett „bizalomépítő intézkedésekről”, amelyeket a namibia függetlenségével foglalkozó, öttagú /egyesült államok, nagy-britannia, kanada, franciaország és az nszk/ nyugati összekötő csoport külügyminiszterei dolgoztak ki a múlt héten az ensz-székhelyén. a melbourne-i csúcstalálkozón résztvevő 15 afrikai állam vezetői minden bizonnyal sok kérdést tesznek majd fel, mert arra gyanakodnak, hogy az egyesült államok nyomására az ötös bizottság többi tagja ismét számottevő engedményeket tett dél-afrikának, tekintve, hogy dél-afrika eddig még a namibiai fehér lakosságnak előnyös nyugati rendezési tervek megvalósítását is szabotálta. megfigyelők szerint azonban a késhegyig menő vitákat elkerülik majd ebben az ügyben, mivel a kérdés fő érintettjei, dél-afrika, angola, és a délnyugat-afrikai népi szervezet /swapo/ nem tagjai a nemzetközösségnek.

dél-afrikával kapcsolatban kényesebbnek ígérkezik ezuttal egy másik ügy - az, hogy egy dél-afrikai rögbicsapat két héttel ezelőtt új-zélandon vendégszerepelt, holott a nemzetközösség egy korábbi megállapodása előírja, hogy a tagállamok „nem bátorítják”, a sportkapcsolatokat dél-afrikával. a vita kimenetelének hatása lehet a jövőre rendezendő hagyományos nemzetközösségi játékokra. /folyt/

sg lb ng

10.16

290981 2581

de

10.25


--

sk0025 4 300 mtik1026

brit nemzetközösség - előzetes /2. rész/

ami a gazdasági kérdéseket illeti: a nemzetközösségnek a fejlődő országok sorába tartozó tagjait aggasztja, hogy az egyesült államok és szövetségesei ellenzik a segélyek növelését a szegényebb országoknak, s ezt az álláspontot - a fejlődő országok kérése ellenére - érvényesíteni akarják a nemzetközi valutaalap kedden new york-ban kezdődő közgyűlésén is.

a nemzetközösség csucsrtekezletéhez közel álló források szerint az ázsai és az afrikai országoknak a melbourne-i tanácskozáson részvevő vezetői élesen bírálni fogják a reagan-kormány álláspontját, és határozottan állást foglalnak a nemzetközi segélyprogramok bővítése mellett. ez azért sürgős, mert a jövő hónapban rendezik a mexikói cancunban 22 ország részvételével az észak-dél párbeszéd régóta tervezett csucsrtekezletét, és az ottani részvevők közül heten a nemzetközösségnek is tagjai.

malcolm fraser ausztráliai miniszterelnök elmondta, hogy a segélyeken kívül más gazdasági kérdésekről, az élelmezésről, az energiahelyzetről és a nemzetközi kereskedelemről is szó lesz melbourne-ben, a nemzetközösség egy hétre tervezett csucsrtekezletén.

sg lb ng

10.20 290981 1192

-.-

sk0026 4 230 mtik1027

fegyverkezéscsökkenés - pravda

moszkva, 1981. szeptember 29. /taszsz/ - a nemzetközi biztonság legfontosabb kérdéséről, a fegyverkezési hajszá megfékezéséről és az erre irányuló szovjet kezdeményezésekről ír keddi számában a pravda.

az európai enyhülés megteremtésére javasolt intézkedések elsőrendű jelentőségűek - állapítja meg a lap. a szovjetunió, például, kész a katonai bizalomerősítő intézkedéseket egész európai területére kiterjeszteni, ha a nyugati államok megfelelő mértékben növelik a bizalomerősítő intézkedések alá eső nyugati területeket. feltétlenül szükség van az új közép-hatótávolságu nato- és szovjet nukleáris eszközök európai telepítésére vonatkozó szovjet moratórium megvalósítására. abban az esetben pedig, ha a nato ismert 1979-es

cd

11. 45


„eurorakéta”-döntésének végrehajtása lekerül a napirendről, a szovjetunió kész a jelenlegi szinthez viszonyítva csökkenteni az ország nyugati részén elhelyezett közép-hatótávolságu nukleáris eszközeinek számát.

az új amerikai támadó nukleáris rakétarendszerekkel és tömegpusztító fegyverekkel kapcsolatban a lap leszögezi: „világos kell legyen mindenki számára, hogy a szovjetunió nem marad közömbös, ha az egyesült államok és a többi nato-tagállam fegyvertárában új, még veszélyesebb fegyverfajták jelennek meg. a szovjetunió, ugyanakkor azt javasolja, hogy mondjanak le ezekről a fegyverekről. a fegyverkezési hajszának van alternatívája: a kölcsönösen elfogadható megállapodás a szovjetunió és az egyesült államok, illetve a varsói szerződés és a nato kialakult erőegyensúlyának megőrzéséről és alacsonyabb szintre történő helyezéséről. különösen fontos a salt-folyamat továbbvitele az egyenlőség és az egyenlő biztonság elvének alapján.

a pravda végezetül megállapítja: a nukleáris katasztrófa elkerülését szolgálja az a szovjet nyilatkozat-tervezet, amelyet az atomfegyverek használatával kapcsolatban terjesztett elő a szovjetunió az ensz-közgyűlés mostani ülészakán.

go pn ng

10.32 290981 1985

..-

sk0027 4 230 mtik1028


Lázár györgy dániában

patak károly, az mti kiküldött tudósítója jelenti:

koppenhága, 1981. szeptember 29. /mti/ - Lázár györgy, a minisztertanács elnöke anker jörgensen dán kormányfő meghívására kedden kétnapos hivatalos látogatásra koppenhágába érkezett. Lázár györgy kíséretében van dr. hetényi istván pénzügyminiszter, török istván külkereskedelmi államtitkár, bajnok zsolt államtitkár, a minisztertanács tájékoztatási hivatalának elnöke, szarka károly külügyminiszter-helyettes, és dr. nagy lajos, a magyar népköztársaság dániai nagykövete, aki koppenhágában csatlakozott a magyar delegációhoz.

koppenhága karlsrup repülőterén Lázár györgyöt és kíséretét anker jörgensen és a dán kormány több más képviselője köszöntötte. ott voltak a repülőtéren a koppenhágai magyar kolónia tagjai is.

ll

11. 45


a fogadtatás után a vendégek gépkocsikon a hotel royalba, Lázár györgy koppenhágai szálláshelyére hajtottak.

Lázár györgyöt és kíséretét kedden délelőtt a christianborg-palotában fogadta knud borg andersen, a dán parlament, a folketing elnöke.

pk/jp ng

10.48 290981 1089

-. -

sk0028 4 230 mtik1029

norvégia - pravda

moszkva, 1981. szeptember 29. /taszsz/ - a polgári pártok blokkjának győzelmét eredményezett norvég parlamenti választások után a koalíciós partnerek együttműködésében jelentős repedés mutatkozik - értékeli a norvég belpolitikai helyzetet a pravda oslovi tudósítója.

a koalíció három pártjának: a konzervatív pártnak, a keresztény néppártnak és a centropártnak egy sor gazdasági és szociálpolitikai nézeteltérés miatt nem sikerült többségi kormányt alakítania, így a koalíció legnagyobb részvevője, a konzervatív párt egypárti kabinet mellett döntött.

jellemző - mutat rá a pravda tudósítója -, hogy az új kormány gyakorlatilag változtatás nélkül meghagyta a norvég munkáspártnak a következő pénzügyi évre kidolgozott költségvetését. ugyanakkor a konzervatívok elsősorban a vagyonos osztályok érdekeit figyelembevevő politikát kívánják folytatni, a tervek között szerepel például a vállalkozói adók csökkentése, a szociális kiadások lefaragása.

ami a külpolitikát illeti - írja a pravda - a konzervatív kormány a jelekből ítélve az előző, munkáspárti kormányhoz a nato-ra épülő irányvonalát folytatja majd. kare willoch, a legtöbb szavazatot kapott konzervatív párt vezetője, az új kormány miniszterelnöke az ország katonai kiadásainak növelése mellett foglalt állást. ugyanakkor egyre kitartóbban lépnek fel azok az erők, amelyek nemzetközi téren erőteljesebben „nemzeti” politika folytatására, a jelen adottságainak és a jövő követelményeinek józanabb értékelésre szólítanak fel. megjegyzendő, hogy egyik vezető norvég párt sem ellenzi az észak-európai atomfegyvermentes övezet létrehozását. ebben kétség kívül kifejeződik, hogy az ország

ed

11. 45


legkülönbözőbb politikai csoportosulásai számításba veszik a lakosság széles rétegeinek érzelmeit, a norvég nép törekvését arra, hogy békében és biztonságban éljen. A jövő mutatja meg, mekkora hatással lesz ez a törekvés az új kormány politikájára - írja végezetül a pravda.

pf pn ng

10.57 290981 1985

.-.

sk0029 4 230 mtik1030

„tó,, az antarktisz jegében

washington, 1981.szeptember 29. /ap/ - hatalmas, ember által még sohasem látott „tó,, felderítésére indulnak október elején a szovjet és az amerikai tudósok - jelentette be hétfőn washingtonban az amerikai országos tudományos alapítvány.

korunkban a földnek nincs olyan „hatalmas tava,, amelynek partját emberi láb ne érintette volna - kivéve ezt az egyet. már az is különös benne, hogy mesterséges holdak fényképfelvételein fedezték fel 1973-ban. a rejtélyes „tó,, az atlanti-óceán déli részén lévő weddell-tenger kopár jégmezővel borított felszínén jelenik meg majdnem minden télen. nagysága időnként eléri az amerikai nagy-tavak felső-tavának méretét.

a tudósok úgy vélik, hogy a jégsivataggal körülvevett nyílt vizet ismeretlen forrásból származó meleg tengeráramlatok hozzák létre.

a 2,6 millió dollár összköltségű szovjet-amerikai expedíció 13 szovjet és 13 amerikai tagja a mihail szomov nevét viselő szovjet jégtörő fedélzetén az uruguayi montevideóból vág majd neki a jégbezárt „tó,, felkutatásának. ez lesz az első tudományos expedíció erre felé azóta, hogy egy német kutatóhajót 1912-ben a weddell-tengeren körbezárt a jég.

a hajót az amerikai meteorológiai műholdak adatai alapján irányítják majd a helyszínre. ha ezen a télen egyáltalán kialakul a „tó,, megméri a víz és a levegő hőmérsékletét, megvizsgálják a tengeráramlás irányát és szemügyre veszik a „tó,, környékének élővilágát. ha nem jön létre, akkor a jégtörő hajók környezeti körülményeit fogják vizsgálni.

Ad

11. 45


ha a jégmező megnyílik, akkor a tudósok megpróbálják kideríteni, hogyan befolyásolja a klimatikus változásokat, illetve hogyan befolyásolja az antarktisz körüli életformák tengeri tápanyagokkal való ellátását.

vi pn ng

11.02 290981 1785

--

sk0030 4 230 mtik1031

ujabb emlékmű- gyalázás

varsó, 1981. szeptember 28. /mti/ - Lengyelországban, a bydgoszczi vajdaságban lévő zoledow községben ismeretlen tettesek meggyalázták a helyi szovjet hősi emlékművet: az obeliszket festékkel összemázolták, horogkeresztet és az ország szövetségi kapcsolatait támadó jelszavakat festettek rá. a rendőrség nyomozást indított az ügyben.

kn/jp kd

11.58 290981 0390

--

sk0031 1 230 mtik1032 /javítás mtik 1028-ra/

lázár györgy


mai mtik 1028. sz. hírünk /lázár györgy dániában/ 2. bek. 1. sorban, ill. 5. bek. 1. sorban a név helyesen:

k a s t r u p repülőtér

christiansborg palota

áe kd

12.03 290981 0203

Fi 13.²⁰


--

sk0032 4 230 mtik1033

repülőgép-eltérítés

uj-delhi, 1981. szeptember 29. /afp, reuter / - két férfi kedden délelőtt uj-delhi és srinagar között pakisztánba térítette az indian airlines indiai légitársaság egyik belföldi járatát, egy boeing 737-es típusu utasszállító gépet. a gép a pakisztáni lahoreben szállt le. fedélzetén az afp szerint 58 utas és 6 főnyi személyzet, a reuter szerint 111 utas és 6 főnyi személyzet tartózkodik. a légikálózok a pti indiai hírügynökség szerint egy szikh szeparatista mozgalomhoz tartoznak, tettük indítéka egyelőre nem ismeretes.

gl fm

12.40 290981 0572

--

sk0033 4 230 mtik1034

lengyel törvények az állami vállalatokról /1.rész/

kelemen istván, az mti tudósítója jelenti:

varsó, 1981. szeptember 29. /mti/ - varsóban nyilvánosságra hozták az állami vállalatokról, illetve az állami vállalatok munkás-önkormányzatáról szóló két törvényt, amelyeket - a „szolidaritás”-sal kötött kompromisszum után - a múlt héten fogadott el a szejm.

a vállalatokról szóló törvény, amely október 1-én lép életbe, kimondja, hogy a népgazdaság alapvető szervezeti egysége az önálló, önkormányzatu, önfinanszírozó állami vállalat. a központi állami szervek csak meghatározott esetekben avatkozhatnak be a vállalatok ügyeibe, változatlanul központi irányítás alatt áll azonban a vasút, a posta, a légitársaság, az állami biztosító és a bankok. az állami vállalatok alapítóinak a központi, illetve a helyi államigazgatási szervek tekintendők. a vállalatok működési szabályzatát a dolgozók közgyűlése fogadja el, az igazgató javaslata alapján. mód nyílik külföldi cégekkel való vegyesvállalatok létrehozására, továbbá hazai üzemek összevonására, illetve szétválasztására - saját hatáskörön belül.

az állami vállalat szervei: a dolgozók közgyűlése, a vállalati tanács és az igazgató. az első két szerv jogkörével külön törvény foglalkozik. ami az igazgatót illeti, önállóan hozza meg döntéseit és azokért felelősséggel tartozik mind a vállalati kollektiva, mind

Fi

13. 20
A

a fölöttes szervek előtt. a vállalati igazgatót az alapító szerv, vagy a vállalati tanács nevezi ki, a szakszervezetekkel egyetértésben. ugyancsak ez a két fórum jogosult az igazgatók leváltására is, s egyben kölcsönösen joga van a másik fél döntésének megfellebbezésére, szükség esetén bírósági döntés kérésére. az igazgatót pályázat útján nevezik ki öt évre, vagy meghatározatlan időszakra.

a törvény azt is tartalmazza, hogy a minisztertanács a későbbiekben a szakszervezetekkel egyetértésben meghatározza azokat a népgazdaság szempontjából alapvető fontosságú - vállalatokat, amelyek igazgatóit központilag nevezik ki. /folyt./

kn/mh ba kd

12.43 290981 2046

-. -

sk0034 4 230 mtik1035

Lengyel törvények az állami vállalatokról /2.rész/

az állami vállalat saját terve alapján működik, az alapító szerv azonban szükség esetén gondoskodik arról, hogy a termelési célok összhangban legyenek a népgazdasági terv célkitűzéseivel. a törvény azt is leszögezi, hogy „a vállalat, amely gazdálkodik a ráruházott, s az általa előállított - az össznépi tulajdon részét képező - vagyonnal, gondoskodik annak őrzéséről,,.

a másik, a vállalati önkormányzatról szóló törvény a dolgozók öngazgatási szerveiről, azok jogköréről és működéséről szól. a legmagasabb szintű ilyen szerv a dolgozók közgyűlése, amely a vállalatok hosszú távu terveiről dönt. az éves tervet - az igazgató javaslatára - egy másik önkormányzati szerv, a dolgozók tanácsa határozza meg. nagyobb vállalatoknál az üzemeknek, illetve az üzemegeknek is külön önkormányzati tanácsuk lesz. a szintén október 1-től életbe lépő önkormányzati törvény szerint a dolgozók közgyűlésébe titkos szavazással két évre választanak küldötteket. a közgyűlés dönt a megtermelt értékek vállalaton belüli elosztásáról, és ugyancsak ez a szerv évenként egyszer értékeli a vállalat és az igazgató tevékenységét. a másik önkormányzati szervbe, a dolgozók tanácsába nem választható be olyan személy, aki a vállalatnál működő politikai szervezetben, vagy szakszervezetben vezető tisztséget tölt be. a dolgozók tanácsának joga van kezdeményezéseket, javaslatokat tenni a vállalat tevékenységét érintő minden kérdésben. ez az önkormányzati szerv negyedévenként egyszer ülésezik.

Fi

13. 00

a törvény kimondja, hogy a dolgozók tanácsa együttműködik a szakszervezetekkel, a politikai és ifjúsági, valamint különféle más társadalmi szervezetekkel. amennyiben a vállalati önkormányzati szervek, vagy az igazgató a szakszervezetek szféráját érintő döntésre készülnek, úgy kötelesek a határozatról még annak meghozatala előtt konzultálni az érintett szakszervezetekkel. /ez gyakorlatilag vétőjogot jelent a szakszervezetek számára, hiszen egy vállalaton belül aligha lehet olyan döntés, amely őket valamilyen módon ne érintené/.

a dolgozók tanácsa és az igazgató között keletkező esetleges vitákban a döntőbírótság illetékes, s ha ez nem tudja eldönteni a vitát, akkor az ügy bíróság elé kerül. /folyt./

kn/jp ba kd

12.47 290981 2279

--

sk0035 4 230 mtik1036

Lengyel törvények az állami vállalatokról /3.rész/

a vállalati munkás-önkormányzat rendszere fölött a szejm vállalati védnökségét, amely évente egyszer értékeli az önkormányzati szervek működését.

a „szolidaritás,, gdanski kongresszusán máris heves támadások érték a két törvényt: számos felszólaló azzal vádolta - különösen az igazgatók kinevezésével kapcsolatban - az országos egyeztető bizottság elnökségének tagjait, hogy túl messzemenő „kompromisszumot,, fogadtak el. a „szolidaritás,, vezetőinek jórésze ugyanis azt kívánta volna, hogy a gazdaság irányításának megszerzése érdekében a vállalati igazgatókat kizárólag az önkormányzati szervek válasszák meg.

kn/mh ba kd

12.49 290981 0703

Fi

13.20



--

sk0036 4 230 mtik1037

a szerkesztőségek tájékoztatására.

lengyel-izraeli külügyminiszteri találkozó

new york, 1981. szeptember 29. /afp/ - izraeli-lengyel külügyminiszteri találkozót tartottak hétfőn new yorkban - közölte az izraeli ENSZ-küldöttség szóvivője. ez volt az első ilyen szintű kapcsolatfelvétel a két kormány között azóta, hogy varsó az 1967-es arab-izraeli háború után megszakította diplomáciai kapcsolatait tel-aviv-val.

józsef czyrek lengyel és jichak samir izraeli külügyminiszter hétfőn lengyelország new york-i konzulátusán egyórás eszmecsere-t tartott. a találkozó az izraeli külügyminiszter kérésére jött létre.

a két miniszter megvitatta a két ország viszonyával összefüggő kérdéseket és kölcsönösen kifejtette kormánya álláspontját. a találkozó légköre izraeli források szerint „kellemes” volt.

samir a múlt héten csütörtökön andrej gromiko szovjet külügyminiszterrel találkozott.

to fm kd

13.27 290981 0976

--

sk0037 4 230 mtik1038

brit munkáspárt - vezetőségválasztás

aczel endre, az mti tudósítója jelenti:

brighton, 1981. szeptember 29. /mti/ - a brit munkáspárt brightoni kongresszusa megválasztotta a párt országos végrehajtó bizottságának tagjait és más tisztségviselőit. a szavazás eredményéből - amelyet kedden hoztak nyilvánosságra - kitűnik, hogy a huszonöttagú ovb-ben lényegi eltolódás sem a jobb-, sem a baloldal javára nem történt, habár tagadhatatlan, hogy a balszárny nem volt képes új jelöltjeit behozni a testületbe. ilyenformán pozíciói sem erősödtek.

fi

ezzel egyidőben a jobboldal nagy eredményként könyveli el, hogy a választás eredményeképpen a munkáspárt új pénztárosa Eric Varley lett. riválisát, a baloldali Norman Atkinsont, ennek a nagyon fontos posztnak az eddigi birtokosát, leszavazták. Győzelmét Varley egészen bizonyosan a jobboldali szakszervezeti vezetőknek köszönheti, akik kitartóan „lobbyztak” Atkinson ellen. Bizonyos fokig az ő kezük fedezhető fel a vb-választás kimenetelében is.

az első brightoni kommentárok szerint a munkáspárt jobboldalának „könnyebb lesz együttműködni”, a hétfőn megválasztott új vezetéssel, mint a korábbi összetételű ovb-vel.

ae/hi fm

13.33 290981 1209

-.-

sk0038 4 230 mtik1039

rövid hírek

tüntetés

nyugat-berlin, 1981. szeptember 29. /adn/ - újabb tüntetés zajlott le hétfőn nyugat-berlinben a szenátus antiszociális lakáspolitikája és a rendőrterror ellen. Mint ismeretes, az elmúlt héten a lakásfoglalók és a rendőrök közötti összeecsapásban életét vesztette egy 18 éves fiatalember. A több, mint 3000 tüntető Heinrich Lummer, CDU-párti belügyi szenátor lemondását követelte, mivel ő rendelte el a brutális rendőri beavatkozást. A tüntetők menetét hétfőn is karhatalmi erők tartóztatták fel.

terroristák pere

párizs, 1981. szeptember 29. /afp/ - a párizsi bíróság hétfőn vád alá helyezte azt a négy örmény terroristát, akik múlt csütörtökön elfoglalták a párizsi török konzulátust, tuszul ejtve 51 személyt. Az „örményország felszabadításáért küzdő titkos szervezet”, - hez tartozó négy terroristát, akik közül ketten még kórházban vannak, emberek törvénytelen fogvatartásával, emberöléssel, emberölési kísérlettel és tiltott fegyverviseléssel vádolják.

Fc

éhségstrájkolók

madrid, 1981. szeptember 29. /reuter / - tíz spanyol börtön foglyai csatlakoztak a barcelonai börtön 2000 rabja által kezdeményezett éhségstrájkhoz, jelentette a spanyol igazságügyminisztérium. az éhségstrájkolók a börtönviszonyok javítását és a bírósági eljárások gyorsítását követelik. az igazságügyi szóvivő beismerte, hogy a spanyol börtönökben fogvatartottak 56 százaléka előzetes letartóztatásban van csupán, és a büntető intézmények túlszűfoltak. tovább élezheti a helyzetet, hogy sevillában egy magánzárkában tartott 21 éves fiatalember hétfőn éjjel felakasztotta magát.

a 715. halálraítélte

phoenix /egyesült államok /, 1981 szeptember 29. /afp/ - az arizona-állambeli phoenix-ben hétfőn halálra ítélték egy 20 éves férfit, aki megerőszakolta, kirabolta és kővel agyonverte áldozatát. a gyilkos, jesse james gillies, a 715. elítélte, akire kivégzés vár az egyesült államoknak abban a 30 államában, ahol még van halálbüntetés.

kábitószer

bangkok, 1981. szeptember 29. /upi/ - heroin-birtoklásért harminchárom évi börtönbüntetésre ítélt egy thaiföldi bíróság egy 35 éves francia állampolgárt, jelentette kedden a bíróság szóvivője.

gl fm

13.36 290981 2216

--

sk0039 4 230 mtik1040

el nem kötelezettek

new york, 1981. szeptember 29. /taszsz/ - hétfőn az ENSZ székhelyén befejeződött az el nem kötelezett országok csoportjának miniszteri szintű teljes ülése.

a résztvevőknek a tanácskozásról kiadott közleménye felhívja a figyelmet a tömegpusztító fegyverek folytatódó felhalmozásának, valamint új, egyre tökéletesebb fegyverrendszerek, mint a neutronbomba kifejlesztésének veszélyeire. az el nem kötelezett országok képviselői elutasították a „korlátozott atomháború” koncepcióját, amely a nukleáris és a „hagyományos” háború közötti különbség eltörölését célozza.

Fi

a miniszterek a leszerelésre, valamint a nukleáris háboru veszélyének elhárítására irányuló tárgyalások azonnali megkezdésére szólítottak fel.

az elfogadott dokumentumban aggodalmukat fejezték ki a dél-afrikai fajüldöző rezsim militarizálódása, valamint az országban élő színesbőrűek fokozódó üldöztetése miatt. az ülés résztvevői élesen bírálták az egyesült államokat, amiért megvétózta a biztonsági tanácsnak a dél-afrikai köztársaság angola elleni agresszióját elítélő határozatát. a miniszterek ismét sikra szálltak a namibiai kérdésnek az ENSZ határozataival összhangban való mielőbbi rendezéséért, és kifejezték szolidaritásukat afrika déli részének nemzeti-felszabadító mozgalmaival.

a közleményben mély aggodalmuknak adtak hangot izrael és az egyesült államok között kibontakozó „stratégiai együttműködés”, miatt, amely ismét megerősíti, hogy izrael az imperialista erők fő támasza a térségben.

„izrael barbár akcióinak fokozódása nem lehetséges az egyesült államok támogatása, jóváhagyása és segítsége nélkül”, - hangsúlyozza a közlemény. a miniszterek elítélték az egyesült államoknak a palesztin nép egyetlen törvényes képviselője, a palesztinai felszabadítási szervezettel szembeni ellenséges álláspontját. ugyancsak nyugtalanságuknak adtak hangot a grenada törvényes kormánya megdöntésére irányuló kísérletek, a nicaraguára gyakorolt gazdasági és más jellegű nyomás, valamint az egyesült államoknak kubával szemben tanúsított ellenséges politikája miatt.

sl ba

13.40 290981 2116

--

sk0040 4 230 mtik1042

február 23.

madrid, 1981. szeptember 29. /mti/ - a február 23-i spanyol államcsínykísérlet miatt vád alá helyezett tisztek egy csoportjának védői a bíróságnak hétfőn benyújtott védekezésükben a király és a királyné kihallgatását követelik annak bizonyítására, hogy az akciót a királyi pár tudtával és beleegyezésével hajtották végre armada tábornok közvetítésével. jellemző e vádak megalapozatlanságára, hogy armada tábornok és védője elhatárolta magát ettől a kezdeményezéstől, amelyhez milans del bosch altábornagy - a puccskísérlet másik irányítója - sem csatlakozott.

F

az említett védők, mindenekelőtt a képviselőház elfoglalását végrehajtó tejero alezredes szélsőjobboldali nézeteiről ismert védője ezzel és egyéb módszerekkel megkísérli a bűnpert a spanyol demokrácia elleni vádeljárássá változtatni.

a keddi spanyol lapok többsége orcátlanságnak minősíti a királyi pár belekeverésére irányuló kísérletet, aminek maga a felvetése is alkotmányellenes, hiszen az alkotmány rendelkezései megtiltják az uralkodó effajta felelősségrevonását.

Leh/hi fm

14.25 290981 1086

-. -

sk0041 4 230 mtik1043

spd - elnökség

follinus könyves jános, az mti tudósítója jelenti:

--- bonn, 1981. szeptember 29. /mti/ - a német szociáldemokrata párt határozatban üdvözölte a szovjet és az amerikai kormánynak azt a döntését, hogy november végén tárgyalásokat kezdenek az európai közép-hatótávolságu rakétákról.

--- az spd elnökségének hétfői üléséről kedden nyilvánosságra hozott határozat kimondja: a tervezett tárgyalások „fontos lépést jelentenek a helyes irányban”, és nem utolsó sorban a nyugatnémet kormány, helmut schmidt kancellár és hans-dietrich genschler külügyminiszter „intenzív fáradozásainak komoly sikereként”, értékelhetők.

--- az spd ezuttal is az ugynevezett nulla-megoldást nevezte a szovjet-amerikai tárgyalások ideális céljának, ami a jelenlegi nyugatnémet és amerikai értelmezésben egyoldalú szovjet leszerelést jelent. a közlemény szerint az spd fő célkitűzése változatlanul az, hogy „a kelet és a nyugat között megközelítőn azonos erőviszonyok alakuljanak ki a lehetőségekhez képest alacsony színvonalon,,. az spd sürgeti, hogy a tervezett genfi tárgyalásokon tulmenőn határozott előrelépés történjék a salt-folyamat keretében, a bécsi haderőcsökkentési tárgyalásokon és az európai leszerelési konferencia megvalósítása terén.

--- a német szociáldemokrata párt elnöksége ülésén foglalkozott az alsó-szászországi helyhatósági választásokkal is. a határozat elismeri, hogy a szociáldemokrata párt mintegy hétszázalékos

Fi

szavazatvesztése súlyos visszaesést jelent. a pártvezetés ennek okát az spd megosztottságában, a súlyos gazdasági helyzetben és a szociáldemokrata szavazók távolmaradásában látja. az spd vezetősége ugyanakkor reális lehetőséget lát a konzervatív irányzat feltartóztatására és arra, hogy a jövő évi tartományi választásokból az spd megerősödve kerüljön ki.

fkj/mh fm kd

14.27 290981 1830

--

sk0042 4 230 mtik1044

brandt - béketüntetés

bonn, 1981. szeptember 29. /mti/ - willy brandt, a német szociáldemokrata párt elnöke keddi állásfoglalásában közvetve elutasította az ellenzéki uniópártoknak azt a követelését, hogy az spd vezetősége akadályozza meg a párt tagjainak részvételét az október 10-re bonnba tervezett nagy béketüntetésen.

brandt csupán arra szólította fel az spd tagjait, hogy - ha részt vesznek a megmozduláson - akadályozzák meg az erőszakos cselekményeket és a „szociáldemokrata békepolitika„ lejáratását.

az spd elnökségének nevében brandt azt sem tiltotta meg, hogy szociáldemokrata politikusok felszólalhassanak a - tervek szerint - mintegy százezer tüntető előtt. mint ismeretes, a béketüntetés egyik szónoka erhard eppler, az spd elnökségének tagja lesz. ezzel kapcsolatban brandt csak annyit szögezett le, hogy a szociáldemokrata szónokok kizárólag saját személyük, s nem az spd képviselőletében fognak beszélni.

fkj/hi fm

14.30 290981 0967

Fi

--

sk0043 4 230 mtik1045

india-banglades

uj-delhi, 1981. szeptember 29. /mti-afp/ - tovább nőtt a feszültség a bangladesi-indiai határ körzetében, a határ mindkét oldalán reguláris csapatokkal erősítették meg a határőrséget. az india felé nagy tömegben tóduló bangladesi menekültek miatt a határ körzetében mind gyakoribbá válnak az incidensek. múlt pénteken indiai határőrök tüzet nyitottak a menekültek egy csoportjára, és indiai lapjelentések szerint egy bangladesit megöltek. az incidens előzménye azonban - az indiai határőrség szóvivőjének tájékoztatása szerint - az volt, hogy mintegy hatvan bangladesi illegálisan átlépte az indiai határt, s megpróbált indiaiakat állataikkal együtt elhurcolni.

a két ország közötti kapcsolat azután vált ilyen feszültté, hogy szeptember 19-én bangladesben, ahol az iszlám vallásuk vannak többségben, véres tömegmészárlás folyt a buddhista kisebbség ellen. a buddhista vallású bangladesiek nagy számban menekültek el az országból, naponta átlag kétezer ember lépte át a határt, és már most 15.000-en vannak indiában.

dr fm

14.32 290981 1068

--

sk0044 4 230 mtik1046

miterrand - thatcher /1.rész/

böcz sándor, az mti tudósítója jelenti:

beirut, 1981. szeptember 29. /mti/ - ha anglia és franciaország fejleszteni kívánja kapcsolatait az arabokkal, akkor az egyesült államoktól független közel-keleti politikát kell folytatniuk, számításba kell venniük, hogy szoros összefüggés van a közel-kelet és nyugat-európa biztonsága között - állapítja meg az al-baath című damaszkuszi lap miterrand francia államfő és thatcher brit miniszterelnök közel-keleti utját értékelve.

a damaszkuszi és a beiruti kommentárok semmi jelét sem látják holmi önálló nyugat-európai irányzat jelentkezésének. az al-baath egyenesen azzal vádolja thatchert, hogy bahraini és kuvaiti látogatása során az amerikai érdekeket szolgálva próbálta helyreállítani a brit befolyást a perzsa-öböl térségében. a kuvaiti

Fi

lapok rámutatnak, hogy a camp david-i megállapodásokhoz ragaszkodó thatcher az egyesült államokban látja a közel-keleti béke letéteményesét, s eleve kizártnak tartja, hogy nyugat-európa önálló szerepre vállalkozzék a térségben. az al-anba „terroristának” minősíti azt a hangnemet, amelyet a brit kormányfő a palesztin néppel, a pfsz-szel szemben engedett meg magának.

– míg a hivatalos libanon és a jobboldal üdvözölte mitterrand szaud-arábiai állásfoglalásait, a tekintélyes an-nahar azzal vádolja franciaországot, hogy angliával együtt önös célok érdekében igyekszik kihasználni a közel-keleti válságot, s egyaránt képtelenek függetleníteni magukat washington politikájától. /folyt./

bz/mh fm

15.20 290981 1546

-. -

sk0045 4 230 mtik1047

mitterrand, thatcher /2.rész/

– a haladó asz-szafir rámutat, hogy bár mitterrand az utóbbi évek egyik legpozitívabb kezdeményezésének minősítette szaud-arábia közel-keleti rendezési tervét, a két ország álláspontja között lényeges az eltérés. a palesztin államról kifejtett francia álláspont például carter volt amerikai elnök elképzeléseihez hasonló. mitterrand a szaudiakkal ellentétben csupán a palesztin nép egyik, de nem az egyedüli törvényes képviselőjének ismeri el a pfsz-t. míg rijad a leendő palesztin állam fővárosának tekinti a megszállt kelet-jeruzsálemet, addig a francia elnök csupán izraeli-arab tárgyalásokat indítványoz a jeruzsálemi szent helyekről.

thatcher asszony ugyancsak örömmel üdvözölte a fahd herceg nevével fémjelzett szaudi kezdeményezést, de sietett megjegyezni, hogy korántsem minden pontját írná alá.

– a szaudi terv, mint ismeretes, a megszállt arab területek kiürítése, a palesztin állam létrehozása fejében kilátásba helyezi izraeli elismerését. miután az öbölmenti államok már jóváhagyták a tervet, rijad a novemberre összehívott marokkói arab csucsértekezleten szeretné egységes arab állásponttá változtatni, törvényerőre emelni a nyolcpontos programot. a csucs sikere azonban pillanatnyilag nem annyira a terv megítélésétől, mint inkább az arab országokat megosztó ellentétek áthidalásától függ. abduallah bin abdul aziz szaudi miniszterelnök-helyettes azzal a feladattal

Fi

kereste fel bagdadot, ammant, damaszkuszt, s utazott rabatba, hogy biztosítsa valamennyi állam részvételét. mint emlékeztetés, szíria, libia, algéria, dél-jemen, libanon és a pfsz bojkottálta az egy évvel korábban megtartott ammani csucst az iraki-iráni háború körül támadt nézeteltérések miatt. /irak megszakította a diplomáciai kapcsolatokat szíriával és libiával./

bz/hi fm

15.22 290981 1816

-. -

sk0046 4 230 mtik1048

rövid hírek

gyemicsev

stockholm, 1981. szeptember 29. /taszsz/ - pjotr gyemicsev szovjet kulturális miniszter ötnapos hivatalos svédországi látogatása befejeztével elutazott stockholmból. gyemicsev találkozott thorbjörn fa:lldin miniszterelnökkel és megbeszélést folytatott jan-erik wikströmmel, a svéd közoktatási és kulturális miniszterrel is. a szovjet miniszter svédországból norvégiába utazott.

olaszországi árvíz

milano, 1981. szeptember 29. /ap/dpa/ - az észak-olaszországi árvíz visszavonulása után most láthatóvá váltak az elemi csapás okozta károk, amelyek a hatóságok szerint elérik az egymillió dollárt. a svájci határ közelében az ossola völgyben számos falucskát földcsuszamlások vágtak el a külvilágtól, ezért a lakosság élelemmel való ellátását katonai helikopterekkel oldják meg. a szokatlanul zord időjárás károkat okozott a szőlőskertekben is, és az első hó elriasztotta a turistákat az észak-olasz tavak környékéről.

kozmosz-1311

moszkva, 1981. szeptember 29. /taszsz/ - kedden föld körüli pályára bocsájtották a kozmosz-1311 jelű szovjet mesterséges holdat. a műhold fedélzetén a világűr tanulmányozására alkalmas berendezéseket helyeztek el. a szputnyik kezdő keringési ideje 94,5 perc, a föld felszínétől mért legnagyobb távolsága 521, legkisebb távolsága 470 kilométer, pályájának az egyenlítő síkjával bezárt hajlásszöge 83 fok.

Fi

újságíró börtönben

ankara, 1981. szeptember 29. /upi/ - egy katonai bíróság két és fél hónapi börtönbüntetésre ítélte az arayis nevű ellenzéki hetilap szerkesztőjét egy cikk miatt, amely bírálta a rendkívüli állapotot. a lap elítélte azt a törvényt, amely mindenfajta politikai tevékenységet betilt, s egyben arra szólította fel a kormányt, hogy szüntesse be a rendkívüli állapotot.

dr kd

15.24 290981 1807

-.-

sk0047 4 230 mtik1049

hanoi szakszervezeti tanácskozás

hanoi, 1981. szeptember 29. /mti/ - a térség békéjére, a kapcsolatok elmélyítésére való törekvés jegyében fejezte be munkáját a vietnami fővárosban a thaiföldi, fülöp-szigeti, laoszi, kambodzsai és vietnami szakszervezeti tisztségviselők konzultatív tanácskozása.

a kiadott közlemény aláhuzza: a tanácskozás résztvevői egyetértettek abban, hogy a szakszervezetek közötti együttműködés fejlesztése segíti a délkelet-ázsiai térség biztonságát, a jószomszédi kapcsolatok kialakítását. hangsúlyozták: a gazdasági együttműködés alapfeltétele, hogy az érdekeltek tartsák tiszteletben egymás függetlenségét, szuverenitását. rámutattak a térség szakszervezetei közötti kooperáció szélesítésének előnyös oldalaira, kiemelve, hogy ezzel egyszersmind előmozdítják az új nemzetközi gazdasági rend kialakításának folyamatát is. végül egyetértettek abban, hogy valamennyien keresik a módozatokat hasonló jellegű, regionális együttműködést ösztönző tanácskozásokra, a kapcsolattartásra.

dp/hi ba

15.30 290981 1041

Fi

-.-

sk0048 4 230 mtik1050

brandt - észak-dél /1.rész/

bonn, 1981. szeptember 29. /mti-dpa, reuter/ - willy brandt, a német szociáldemokrata párt /spd/ és az általa életre hívott észak-dél bizottság elnöke kedden óva intette az egyesült államokat attól, hogy kivonja magát a harmadik világ problémáinak megoldását célzó nemzetközi erőfeszítésekből. ugyanakkor sürgette, hogy a mexikói cancunban október 22-én és 23-án tartandó észak-dél csucstalálkozó fordítson kivételes figyelmet a fejlődő országok támogatását célzó, ensz-en belüli együttműködésre, valamint egy sürgősen szükséges élelmiszer-program kidolgozására.

guyanai
brandt - az észak-dél bizottság tagjával együtt kidolgozott - nyílt levélben kérte fel a cancuni találkozón résztvevő 22 állam- és kormányfőt, hogy karolja fel és vigye előbbre a globális fejlesztési segélyt kilátásba helyező tervek ügyét. figyelmeztetett rá, hogy 1980 eleje, az elnöklete alatt álló bizottság legutóbbi jelentésének elkészülte óta „lényegesen rosszabbodott”, az észak-dél problematikája, gazdasági válságok és túlzott eladósodás folytán a harmadik világ országainak további csoportja süllyedt a szegényebb fejlődő országok szintjére, és világszerte fokozódott az éhínség.

a cancuni csucstalálkozó ne hozzon határozatokat, hanem az iparilag fejlett és a fejlődő országok kétnapos tanácskozásán dolgozzon ki megállapodásokat annak érdekében, hogy lehetővé tegye a már legkevesebb egy éve késlekedő globális tárgyalások megkezdését az ensz-ben. az élelmiszerprogramra, amelyre mindennek előtt afrikának van szüksége, brandt évenként legkevesebb 4-5 milliárd dollár előirányzását javasolta.

brandt helytelenítette egyes nemzetközi intézményeknek azt a törekvését is, hogy „kétoldalú kapcsolatokra szorítkozzanak ott, ahol többoldalú kapcsolatok szükségesek”, „a fejlesztési segély sok államtól követel meg sokoldalú segítségnyújtást”, - hangsúlyozta az spd-elnök. szembehelyezkedett washington legutóbbi követelésével, hogy a fejlődő országoknak szánt segítségnyújtást korlátozzák olyan intézményekre, mint a nemzetközi valuta-alap és fokozatosan engedjék át a magánszektornak. egyúttal óva intette az egyesült államokat attól is, hogy lefaragja a világbanknak és a nemzetközi valuta-alapnak befizetett segélyösszegeket. /folyt./

fm kd

15.36

290981 2285

Fi

sk0049 4 230 mtik1051

brandt - észak-dél /2.rész/
a szerkesztőségek tájékoztatására

brandt a nyílt levélben sajnálatosnak nevezte, hogy a szovjetunió nem vesz részt a cancuni csucsértekezleten, pozitívan nyilatkozott a harmadik világ problémáiban illetékes szovjet szakértőkkel való találkozási íróról, majd bejelentette: novemberben részt vesz a varsói szerződés tagállamainak magyarországon tartandó fórumán, amelyen a fejlődő országok megsegítéséről lesz szó.

fm kd

15.41 290981 0510

--

sk0050 4 230 mtik1052

spanyol szerencsétlenség - magyar részvét

madrid, 1981. szeptember 29. /mti/ - végleges adatok szerint 23 halálos és 22 sebesült áldozata van a hétfőn hajnalban madridtól 121 kilométerre történt autóbusszerencsétlenségnek, amely a spanyol kommunista párt fesztiváljáról hazatérő murciaiak egy csoportját érte. az autóbusz utasai közül mindössze ketten maradtak gyakorlatilag sértetlenek. a halottak között van az autóbusz vezetője; az autóbusszal összeütközött kamion vezetője pedig, aki valószínűleg felelős a tragédiáért, súlyosan megsebesült.

az áldozatok holttesteit kedden madridból és a helyszínről, quintanar de la orden helységből gépkocsikkal murciába szállították. a koporsókat szállító gépkocsisort elkísérte az skp központi bizottságának a küldöttsége. a temetési szertartás szerdán délelőtt lesz murciában.

hivatalos jelentést eddig a szerencsétlenség okairól nem adtak ki, de a szemtanúk egybehangzó tanuvallomásai szerint a halszállító kamion a kanyarban áttért az út menetirány szerinti baloldalára és így ütközött össze a szabályosan közlekedő autóbusszal. a tanúk vallomását a féknyomok is alátámasztják.

Fi

x x x

mszmp - részvétnyilvántás

a spanyol kommunisták egy csoportját ért halálos kimenetelű autóbusszbaleset kapcsán a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának mély részvételét és együttérzését tolmácsolta a spanyol kommunista párt központi bizottságának kedden madridban pálos tamás, az mszmp kb osztályvezető-helyettese és dr. kincses lászló, a magyar népköztársaság madridi nagykövete.

Leh/hi fm kd

15.52 290981 1649

--

sk0051 4 230 mtik1053

Libia-olasz vadászgép

párizs, beirut, róma, 1981 szeptember 29. /mti-afp,ap,reuter/ - nyugati hírügynökségi jelentések szerint a libiai légitársaság zürich és tripoli között közlekedő menetrendszerű járata hétfőn palermótól északra betévedt olaszország légterébe. a libiai pilótát először rádióon figyelmeztették, majd egy olasz vadászgép szállt fel, s a libiai repülőgépet „szemmel tartva”, elkísérte azt az olasz légtér határáig.

az olasz légierő vezérkara által az ügyről kedden kiadott közlemény szerint a libiai utasszállító gép nem rendelkezett olasz területek átrepülésére jogosító engedéllyel, ám az ellene tett intézkedés csak „egyszerű adminisztratív intézkedés”, volt. a napokban három másik külföldi utasszállító géppel szemben, amely szintén betévedt az olasz légtérbe, ugyanezt az eljárást alkalmazták - fűzte hozzá a közlemény.

az ügy különféle találgatásokra adott okot, mert egyrészt az olasz hatóságok késlekedtek az eset részleteire vonatkozó közlemény kiadásával, másrészt a hétfői „incidens”, időpontjában tért haza moamer el-kadhafi ezredes, a libiai forradalom vezetője több európai szocialista országban tett hivatalos látogatásáról.

gl/sl fm

15.57 290981 1203

F

--

sk0052 4 230 mtik1054

iráni merénylet

beirut, ankara, london, 1981. szeptember 29. /ap/reuter/ - az iráni khorásan tartomány fővárosában, mashhadban kedden meggyilkoltak egy magas rangú papot, az iszlám köztársasági párt helyi vezetőjét - jelentette a pars hírügynökség.

az áldozat, abdukarim hashemi nedzsad több fontos tisztséget töltött be: ő volt az irp mashhadi főtitkára, megválasztották parlamenti képviselőnek, és annak idején egy pápi testület tagjaként részt vett az iszlám köztársaság alkotmányának kidolgozásában.

a merénylő, aki a pars jelentése szerint a modzsahedin khalk szervezetéhez tartozik, egy nyilvános előadás végeztével kézigránát dobott hashemi nedzsadra, aki a helyszínen meghalt. két másik személy is megsebesült. a gyilkos karját tépte le a robbanás, kórházba szállították, ahol nemsokára belehalt sérülésébe.

a tartományban háromnapos gyászt rendeltek el. az iráni parlament részvétüzenetet küldött khomeini ajatollahnak, aki maga is gyászbeszédet mondott a rádióban.

hashemi nedzsad már a második magas rangú tartományi politikus, aki ebben a hónapban merénylet áldozatául esett: szeptember 11-én tabrizban ugyancsak kézigránát végzett asszadollah madani ajatollahkal, khomeini egyik legközelebbi munkatársával. az iráni hatóságok szerint akkor is modzsahedinek voltak a merénylők.

ta fm

15.58 290981 1344

Fi

1981.09.29.

- 44 -

kül

sk0053 4 230 mtik1056

magyar szakszervezeti küldöttség hanoiban

hanoi, 1981. szeptember 29. /mti/ - kedden megérkezett hanoiba a magyar szakszervezeti küldöttség, amelyet jakab sándor, az mszmp központi bizottságának tagja, a szot főtitkárhelyettese vezet. a delegáció ismerkedik a vietnámi szakszervezetek munkájával, tárgyalásokat folytat a kétoldalu kapcsolatok elmélyítésének lehetőségeiről.

dp/hi kd

16.20 290981 0405

--

sk0054 4 230 mtik1057

szolidaritás - kedd

gdansk, 1981. szeptember 29. /mti/ - gdanskban kedden folytatódott a „szolidaritás” szervezet kongresszusa. a tanácskozás résztvevői az ülés második fordulójának negyedik napján az országos egyeztető bizottság eddigi tevékenységével kapcsolatos kérdéseket vitatják meg.

a bejelentett napirend értelmében, várhatóan szerdán fejezik be a küldöttek a „szolidaritás” szervezet vezető testületeinek megválasztását előkészítő munkát.

mj-zse/hi kd

16.23 290981 0492

Fi

--

sk0055 4 230 mtik1058

rostow - salt /1. rész/

magyar péter, az mti tudósítója jelenti:

brüsszel, 1981. szeptember 29. /mti/ - a hadászati fegyverek korlátozásáról és csökkentéséről folytatott szovjet-amerikai tárgyalások ujrakezdődhetnek jövő év február végén, március elején, s a salt-tárgyalások e harmadik fordulóját, csakugy mint az európai hadszíntéri fegyverekről november 30-án kezdődő tárgyalásokat genfben fogják tartani. - ezt eugene rostow, az amerikai fegyverzetellenőrzési és leszerelési hivatal igazgatója jelentette ki kedden brüsszelben, a nato székházában tartott sajtótájékoztatón.

rostow, a fegyverzetkorlátozási tárgyalások felelőse a regan-kormányzatban, a szövetségesek tájékoztatását célzó körut első állomásaként érkezett brüsszelbe. hétfőn a tagországok állandó képviselőivel /állandó tanács/ találkozott, s mint elmondta, a fegyverzetkorlátozási megállapodások ellenőrzéséről és ellenőrizhetőségéről folytatott velük megbeszélést. utjának következő állomása london és bonn.

rostow közölte, hogy a hadászati fegyverekről folytatandó új tárgyalássorozat névét start-ra változtatták: washington a jövőben nem „fegyverzetkorlátozási”, /limitation/, hanem „fegyverzetcsökkentési”, /reduction/ tárgyalásokat kíván folytatni. a hadszíntéri fegyverzetéről és a hadászati fegyverekről tárgyaló két amerikai küldöttség állandó és szoros kapcsolatban lesz egymással genfben, s nincs kizárva, hogy a két tárgyalássorozat idővel eggyé váljak - jelentette ki. /folyt./

mp/mh fm kd

16.43 290981 1506

-.-

sk0056 4 230 mtik1059

rostow - salt /2. rész/

mindkét tárgyalás célja „a biztonság és az egyensúly helyreállítása, a nukleáris elrettentés képességének fenntartása,, - hangoztatta rostow. ez a megfogalmazás - miután a katonai erőegyensúly lényegében fennáll a két nagyhatalom között - egyes megfigyelők szerint azt takarja, hogy washington valójában katonai fölényre törekszik. rostow ezt tagadta. „az egyesült államok nem

Fi

törekszik katonai fölényre,, - jelentette ki kérdésekre válaszolva, s nem zárta ki, hogy a közép-hatótávolságu fegyverekről november 30-tól folytatandó tárgyalások az ugynevezett „0 változattal,, végződnek. /tehát azzal, hogy a nato lemond 1979-es rakétatelepítési határozata végrehajtásáról, ha a szovjetunió visszavonja nyugati körzeteiből saját rakétáit/. „ez azonban elméleti lehetőség csupán, az egyik lehetséges matematikai változat,, - tette hozzá.

arra a nyugat-európai aggodalomra, hogy az amerikaiak Európára korlátozott atomháború lehetőségét igyekeznek megteremteni, rostow azt bizonygatta, hogy washington „éppen megelőzni szeretné az európai korlátozott atomháborút,, az új atomeszközök odatelepítésével.

az észak-európai atomfegyvermentes övezet gondolatát, mint haig külügyminiszter is, elutasította. kijelentette azonban, hogy az egyesült államok „vizsgálja ilyen közel-keleti övezet létesítésének lehetőségét,,.

mp fm kd

16.52 290981 1380

-. -

sk0057 4 230 mtik1060

reagan sajtóértekezlete

washington, 1981. szeptember 29. /afp/ - ronald reagan amerikai elnök október elsején, csütörtökön sajtóértekezletet tart /közép-európai idő szerint 20.00 órakor/ - közölte kedden a fehér ház szóvivője.

ez lesz reagan negyedik sajtóértekezlete hivatalba lépése óta. legutóbb június 16-án találkozott a sajtó képviselőivel.

bs

17.03 290981 0375

Nww

-. -

sk0058 4 230 mti1061

megkezdődtek Lázár György tárgyalásai /1.rész/

Patak Károly, az MTI kiküldött tudósítója jelenti:

Koppenhága, 1981. szeptember 29. /MTI/ - a parlamenti fogadáson részt vett a Folketingben képviselt politikai pártok számos küldötte.

Lázár Györgyöt a dán parlamentben Knud Børge Andersen, a Folketing elnöke meleg szavakkal üdvözölte. A magyar országgyűlésnek és a dán parlamentnek az eltelt évtizedben kialakult jó kapcsolataira emlékeztetve, meggyőződését fejezte ki, hogy Lázár György rövid dániai látogatása alkalmával a két ország gazdasági és politikai kapcsolatait érintő, gyümölcsöző tárgyalásokra kerül majd sor, s azok fontos állomást jelentenek a két ország jó kapcsolatainak történetében. Andersen rámutatott arra is, hogy Dániában érdeklődéssel követik nyomon a magyar népköztársaság parlamentjének életét, Magyarország gazdasági tevékenységét. Utalt arra is, hogy Magyarország és Dánia között sok egyező, bár számos eltérő vélemény is van, ami természetes dolog: a párbeszéd alapja.

Lázár György köszönetet mondott a szívélyes fogadtatásért. A két ország kapcsolatairól szólva emlékeztetett arra, hogy Anker Jørgensen miniszterelnökkel három évvel ezelőtt Budapesten már folytatott hasznos megbeszéléseket a kétoldali kapcsolatokról és nemzetközi kérdésekről - azokról, amelyekben egyetértettek, s azokról is, amelyekben a vélemények eltérőek voltak -, de a múltbeli tapasztalatok azt sugallják - folytatta -, hogy a véleményeltérések nem fogják megrontani a két ország között fennálló jó kapcsolatokat.

Ezután a Folketing elnöke és Lázár György kötetlen beszélgetést folytatott. Knud Børge Andersen érdeklődött a magyar gazdaságirányítás módszerei felől. Rövid tájékoztatójában Lázár György megjegyezte, hogy Magyarország minden jó tapasztalatot bárhol szívesen fogad. Később a dán parlament elnöke végigkálauzolta a minisztertanács elnökét a patinás épületben, a dán politika nagyjainak galériáján, majd szívélyes bucsút vett vendégétől./folyt./

pk/ts/mh pl bs

17.14

290981 2018

Nu

sk0059 4 230 mtik1062

megkezdődtek lázár györgy tárgyalásai /2.rész/

kedden délben anker jörgensen miniszterelnök ebédet adott lázár györgy tiszteletére. a kora délutáni órákban a christiansborg-palota tölgytermében lázár györgy és kísérete megkezdte hivatalos tárgyalásait a dán vendéglátókkal. dán részről a tárgyalásokon részt vett anker jörgensen, pieter wiese, a miniszterelnöki hivatal ügyeinek állandó államtitkára, henning gottlieb miniszterelnökségi államtitkár, a. udenrigsrød és peter dyvid külügyi államtitkárok, henrik holger haxthausen, dánia magyarországi nagykövete, valamint a külügyminisztérium/gazdasági, illetve politikai kérdésekkel foglalkozó számos magasrangú munkatársa.

pk/ts/mh pl bs /kereskedelemmel,

17.17 290981 0712

--

sk0060 4 230 mtik1063

carstens spanyolországban

madrid, 1981. szeptember 29. /upi/dpa/ - a hivatalos látogatáson madridban tartózkodó karl carstens nyugatnémet szövetségi elnök kedden megbeszélést folytatott leopoldo calvo sotelo spanyol miniszterelnökkel és josé pedro pérez-llorca külügyminiszterrel. carstens ezt megelőzően spanyolországban működő nyugatnémet üzletemberekkel találkozott, és ellátogatott a madridi városházára, valamint a spanyol parlamentbe.

a carstent elkísérő hans-dietrich genscher nyugatnémet külügyminiszter hétfőn madridban spanyolországban a közös piacba, valamint a nato-ba való belépéséről tárgyalt calvo sotelo kormányfővel és pérez-llorca külügyminiszterrel.

genscher kedden hazautazott bonnba.

lp pl bs

17.20 290981 0746

Nim

--

sk0061 4 230 mtik1064

schmidt—gyenes

bonn, 1981. szeptember 29. /mti/ - helmut schmidt nyugatnémet kancellár kedden bonnban fogadta gyenes andrást, a magyar országgyűlés külügyi bizottságának elnökét, az mszmp központi bizottságának titkárát.

az egyórás megbeszélésen magyarország és a német szövetségi köztársaság kapcsolatairól volt szó, amelyeket mindkét fél jónak minősített.

gyenes andrás herbert wehnernek, a német szociáldemokrata párt parlamenti frakciója elnökének, az spd elnöksége tagjának meghívására tartózkodik szombát óta az nszk-ban. október másodikáig tartó látogatásán vezető szociáldemokrata és szabaddemokrata politikusokkal folytat további megbeszéléseket a magyar-nyugatnémet viszonyról.

fkj/zsa pl bs

17.23 290981 0738

--

sk0062 4 230 mtik1065

gromiko—haig /1.rész/

bokor pál, az mti tudósítója jelenti

new york, 1981. szeptember 29. /mti/ - rendkívül tartózkodóak a keddi amerikai értékelések a szeptember 23-án, illetve 28-án lezajlott szovjet-amerikai külügyminiszteri találkozóról, amely az első magas szintű kapcsolatfelvétel volt a reagan-kormányzat és a szovjetunió között. az összesen kilencórás, rendkívül kiterjedt két eszmecsere legfőbb eredményének new york-i megfigyelők a párbeszéd folytonosságát tekintik. gromiko és haig ugyanis hétfőn megállapodott abban, hogy a jövő év elején ismét találkoznak.

amerikai külügyminisztériumi források szerint a következő találkozó színhelye genf lesz, de dean fischer, külügyi szóvivő úgy vélekedett: nincs összefüggés a következő megbeszélés tervezett színhelye és a november 30-án genfben kezdődő európai rakétakorlátozási tárgyalások között.

Nm

haig-amerikai külügyminiszter kedden reggel az nbc televízióknak adott nyilatkozatában gromikóval folytatott maratoni megbeszéléseinek eredményeiről így nyilatkozott: „azt hiszem, az előttünk lévő időszakban derül csak ki, vajon sikerült-e lényegesen előbbrejutnunk.„ „minden ilyen jellegű érintkezésen történik haladás,„ - tette hozzá, de rögtön ezután a két országot egymástól elválasztó ellentétek mélységéről beszélt.

az amerikai külügyminiszter szerint olyan megállapodás született a felek között, hogy a tárgyalások részletes tartalmát nem hozzák nyilvánosságra. haig egyébként is aláhuzta, hogy véleménycserét folytattak, és nem megállapodásokat kötöttek. /folyt./

br/vs pl bs

17.53 290981 1580

-.-

sk0063 4 230 mtik1066

gromiko—haig /2.rész/

a szovjet fél ugyancsak tartózkodott attól, hogy a nyilvánosság elé tárja a nemzetközi élet és a kétoldalú kapcsolatok minden kérdésére kiterjedő, de a jelek szerint egyelőre inkább a nézetek eltérését tükröző tárgyalások tartalmát, mivel ez a változatlanul kiélezett kapcsolatok további romlását eredményezhetné. az adott helyzetben elfogadhatónak tűnik a the new york times keddi számában napvilágot látott értékelés: „az a tény, hogy a felek bejelentették a két politikus közötti eszmecsere folytatását, jelzésnek tekinthető: a tárgyalások a nézetkülönbségek ellenére sem reménytelenek.„

ennél jóval többre vállalkozott kedden a the wall street journal, amely a külügyminiszteri tárgyalásokról szóló rövid beszámolójában megkockáztatja azt a jóslatot, hogy következő találkozásukon a külügyminiszterek esetleg megkezdhetik a salt-tárgyalások felújításának előkészítését. a bizonytalan fogalmazás persze magában is mutatja, hogy a new york-i találkozó nem jelent változást az egyesült államok konfrontációs politikájában.

a the new york times szerint legfeljebb annyi módosulást lehet felfedezni washington taktikájában, hogy a reagan-kormányzat mindenképpen igazolni igyekszik nyugat-európa előtt „kölsönösen kielégítő megoldásokra való törekvését a szovjetunióval,„. eközben azonban folytatja szovjetellenes propagandahadjáratát is, az

Nm

amerikai lap fogalmazásában: „erőfeszítéseket tesz a szovjet katonai felkészülésről szóló információk terjesztésére.”,

a the new york times értelmezésének közvetlen igazolását látják politikai megfigyelők abban, hogy a pentagon kedden reggel egy 99 oldalas propagandafüzetet hozott nyilvánosságra, amely újból az állítólagos szovjet katonai fenyegetés témáját igyekszik előtérbe állítani. caspar weinberger hadügyminiszter személyesen mutatta be a sajtónak a könyvecskét, amely azt az egyébként kézenfekvő megállapítást részletezi, hogy a nyolcvanas évek elején a szovjetunió katonai ereje nagyobb, mint tíz évvel ezelőtt volt.

br/vs pl bs

17.55 290981 2048

--

sk0064 4 230 mtik2001

indiai repülőgép - 2

lahore, uj-delhi, 1981. szeptember 29. /reuter/ap/afp/ - a nők és a gyermekek elhagyhatták a pakisztánba térített indiai repülőgépet - jelentették kedd délután lahoréból. rajtuk kívül a géprablók elengedtek egy beteg asszony kíséretében lévő férfit is.

a boeing-737-est körül vették a biztonsági erők. ezután tárgyalócsoport alakult, hogy meghallgassa a géprablók követeléseit. a pakisztáni hatóságok képviselőin kívül a helyszínrre érkezett több indiai diplomata, köztük a nagykövet is.

a repülőgépen jelenleg még 72 ember van, köztük 18 külföldi. a gépeltérítők számát uj-delhi források 11-re teszik.

a géprablók egy „dal khalsa”, nevű szikh szeparatista mozgalomhoz tartoznak. szimran szing mukpancs, a szervezet egyik vezetője sajtótájékoztatót tartott az uj-delhitől 400 kilométerre fekvő amritsarban, a szikhek „szent városában”, s három feltételt szabott a hatóságoknak a tuszok elengedése fejében: helyezték szabadlábra egyik vezetőjüket, akit szeptember 20-án tartóztattak le, ugyancsak engedjék szabadon a szikh szeparatista mozgalom letartóztatott tagjait, végül pedig fizessenek ötszázezer dollár váltságdíjat a tuszokért.

Nin

indiában mintegy 13 milliós lélekszámú szikh nemzetiség él, többségük az ország északi részén. egy indiai kormányzóvivő szerint rendkívüli ülésre ült össze a kabinet, hogy megvitassa a géprablók követeléseit.

pl bs

17.58 290981 1420

-.-

sk0065 4 230 mtik2002

munkáspárti értekezlet - foot /1.rész/

aczel endre, az mti tudósítója jelenti:

brighton, 1981.szeptember 29. /mti/ - szenvedélyes szónoklatban tett hitet a béke, a fegyverkezési verseny megfékezése és a leszerelés mellett michael foot, a brit munkáspárt vezére, aki pártja országos értekezletének keddi vitájában szólalt fel.

azt mondta, ő maga „javíthatatlan hiva a békének,” és szeretné, ha ebben a meggyőződésében az egész párt követné, „kereszties-hadjáratot folytatva,” a tömegpusztító fegyverektől mentes világért. szavait dühöngő taps fogadta, nagyobb, mint bármely korábbi felszólalót.

foot kijelentette, hogy két dolog teszi derülátóvá. egyrészt az, hogy a szovjetunió és az egyesült államok között megindulnak a régen várt fegyverzetkorlátozási tárgyalások. másrészt az, hogy a szovjet vezetők biztosították őt moszkvában: kellő válasz esetén hajlandók Európában állomásozó rakétáik számát csökkenteni. ami ez utóbbit illeti, a pártvezér hangsúlyozta: a szovjetunió kész tárgyalni, és halaszthatatlanul sürgősnek tekinti a tárgyalásokat. ugyanezt az akaratot azonban - adta foot óvatos formában értesre - nem tapasztalja a reagan-kormánynál. mindazonáltal szerinte van lehetőség valamilyen megállapodásra a két legnagyobb hatalom között, van lehetőség a neutronfegyver betiltására, atomfegyvermentes övezetek létrehozására, más szóval intézkedések egy olyan sorozatára, amely közelebb hozza a világot a békéhez.

a munkáspárt országos végrehajtó bizottsága által szorgalmazott egyoldalú leszerelés, a brit nukleáris erő ellenszolgáltatás nélküli felszámolása dolgában foot nem foglalt állást, és ugyancsak elkerülte a közös piacból való kilépés témakörét, más szóval mindazt, ami a „viszály almájának,” számít pártjának radikális, illetve centrista-jobboldali csoportjai között. látnivalóan semlegességre

Nm

törekedve azt hangsúlyozta csak, hogy akár nato- vagy közös piac-tag nagy-britannia, akár nem, a szocialista internacionálé irodájának a napokban párizsban elfogadott leszerelési határozata a brit szocialisták számára is irányadó.

nagy-britannia belső ügyeiről szólva foot dühös iróniával támadta a thatcher-kormányt az ország példa nélküli romlásáért. hangsúlyozta, hogy a munkáspártnak van alternatív gazdasági stratégiája, amelyet, ha hatalomra jut, haladék nélkül megvalósít. mindennél előbbre való a teljes foglalkoztatottság helyreállítását tekinti./folyt/

ae/hi pl bs

18.05 290981 2437

-.-

sk0066 4 230 mtik2003

munkáspárti értekezéslet - foot /2.rész/

pártjának mindkét szárnya felé tett gesztusként foot mind helyettesének, healeynek, mind a baloldali benn-nek érdemeit méltányolta az említett gazdasági alternatíva kidolgozásában. ami a balszárny egyik legmakacsabb követelését, a párthatározatoknak a parlamenti képviselők számára kötelezővé tételét illeti, foot kitarított a hagyomány mellett. ez szabad teret biztosít a munkáspárti képviselők „saját ítélőképességének, lelkiismeretének, politikai tapasztalatának,,.

ae/hi pl bs

18.07 290981 0542

-.-

sk0067 4 230 mtik2004

észak-írország - újabb merénylet

belfast, 1981. szeptember 9. /ap/upi/afp/ - fegyveresek - feltehetően az ír köztársasági hadsereg ideiglenes szárnyának tagjai - kedden belfast nyugati részében meggyilkolták az ulsteri védelmi hadsereg /udr/ egyik tagját, egy másik udr-tagot pedig megsebesítettek. a tulnyomórészt protestánsokból alakult udr az ira elleni harcban segíti az észak-írországi brit rendfenntartó erőket.

a rendőrség szóvivőjének közlése szerint három fegyveres személygépkocsiból nyitott tüzet az udr-tagokra. a rendőrség üldözőbe vette és elfogta a merénylőket.

lp pl bs

18.14 290981 0616

--

sk0068 4 230 mtik2007

kekkonen

helsinki, 1981. szeptember 29. /mti-reuter/upi/ - „kis mértékben rosszabbodott urho kekkonen köztársasági elnök egészségi állapota,, - állapítja meg a kedden helsinki kiadott orvosi jelentés. a finn államfőnek, aki agyi keringési zavarban szenved, időnként emlékezet-kihagyásai vannak.

a 81 éves államférfi - mint arról hirt adtunk - horgászás közben megfázott, belázasodott, majd agyi vérkeringési zavarok léptek fel nála. orvosai annak idején közölték, hogy október 10-ig teljes pihenést írtak elő neki, és az államfői teendőik ellátását mauno koivisto miniszterelnök vette át.

kekkonen 1956 óta tölti be a köztársasági elnöki tisztséget.

Nina

a szerkesztőségek tájékoztatására!

a keddi orvosi közlemény nyomán helsinki-ben erősödtek a találgatások arról, hogy kekkonen - egészségi állapotára való tekintettel - jóval az 1984-ben esedékes elnökválasztás előtt lemond. a politikai pártok nem titkolják, hogy megkezdték az előkészületeket a soronküüli elnökválasztásra.

bs

18.52 290981 1069

--

sk0069 4 230 mtik2008

Libia - olasz vadászgép -2

párizs, 1981. szeptember 29. /mti-afp/ - élesen reagált kedden a jana libiai hírügnökség a libiai légitársaság zürich és tripoli között közlekedő járatával hétfőn történt incidensre. mint jelentették, a libiai utasszállító repülőgépet olasz légtérben egy olasz vadászgép feltartóztatta. a római hatóságok arra hivatkoztak, hogy a gép állítólag nem rendelkezett olaszország feletti átrepülési engedéllyel.

a libiai hírügnökség jelentéséből kitűnt, hogy a repülőgép az előre meghatározott vonalon haladt. a jana úgy minősítette az incidenst, mint az egyesült államok és nato-szövetségesei - libiával szembeni - „elleneséges terveinek„ részét. megfigyelők ezzel kapcsolatosan emlékeztetnek, hogy alig egy hónappal ezelőtt került sor az amerikaiak által provokált légiincidensre libia partjainál.

- mint a jana megjegyzi, lehetséges, hogy a hétfői incidens valójában amerikai összeesküvés, amelynek az lett volna a célja, hogy megszabaduljanak kadhafi ezredestől, a libiai forradalom vezérértől, aki az incidens előtti este érkezett haza belgrádból, három kelet-európai országban tett látogatását befejezve. az incidens szervezői azt hitték, hogy kadhafi a libiai légitársaság gépén tartózkodik - szögezi le a hivatalos libiai hírügnökség állásfoglalása.

pl bs

19.07 290981 1318

Nm

--

sk0070 4 230 mtik2009

namibia—franciaország

párizs, 1981. szeptember 29. /taszsz/ - franciaország kilép az öt nyugati ország képviselőiből álló ugynevezett namibiai összekötő csoportból, amennyiben az egyesült államok nem gyakorol kellő nyomást dél-afrikára, hogy pretória egyezzen bele a namibiai nép függetlenségének mielőbbi biztosításába - jelentette ki washingtoni sajtóértekezletén jean-pierre cot, a francia külügyminiszter mellé rendelt együttműködési ügyekkel megbízott miniszter.

az afp-híregyénökség jelentése szerint a francia miniszter - aki az amerikai külügyminiszter tanácsadóival tartandó konzultációkra érkezett washingtonba - leszögezte: az „összekötő csoport”, gyakorlatilag felosztja magát, ha a jövőben fedezékül szolgál a namibiai rendezést elutasító dél-afrikai politika számára.

az „összekötő csoportban”, képviselt nyugat-európai államokat különösen az nyugtalanítja, hogy washington jelenlegi afrika-politikája, az amerikai pozíciók erősödése alááshatja érdekeiket, különösen gazdasági vonatkozásban.

a francia le figaro szerint afrika déli része az európai országok többsége és az egyesült államok közötti komoly politikai nézeteltérések színterévé válhat. washington számára ugyanis ebben a térségben az a legfontosabb, hogy dél-afrikát - mint fenntartás nélküli szövetségesét és fontos nyersanyagszállítóját - megvédje. az amerikai vezetők ugyanis attól tartanak, hogy amennyiben az afrikai nemzeti kongresszus /anc/ és a délnyugat-afrikai népi szervezet /swapo/ dél-afrikában, illetve namibiában hatalomra jutna, akkor ez az egyesült államok gazdasági érdekeit fenyegetné.

ti pl bs

19.11 290981 1634

--

sk0071 4 230 mtik2010

gromiko—haig - Le monde

párizs, 1981. szeptember 29. /mti/ - a Le monde kedd délután megjelent száma szerint a hétfői gromiko-haig találkozó nyomán a szűkszavu hivatalos közlések kevés reményt hagynak a moszkva és washington közötti feszültség csökkenésére. new york-i megfigyelőknek az volt az általános benyomása, vélekedik a lap



tudósítója, hogy az új genfi leszerelési tárgyalások hamar kátyuba juthatnak, a két főváros felfogása gyökeresen eltérő arról, mi képezi a „hadszint-éri fegyvereket,„ és különösen eltérő ezek számát illetően.

az a bejelentés, hogy paul nitze vezeti a genfi tárgyalásokon résztvevő amerikai küldöttséget, egyesek számára bátoritónak tűnt, mert nitze egyike volt az 1972-es salt-i egyezmény kidolgozóinak. ugyanakkor azonban nitze mindig ellenezte a salt-i-t. a reagan-kormányzattal szembenálló amerikai körökben attól tartanak, hogy a leszerelési tárgyalások felújítása csak a szövetségesek megnyugtatóra szóló gesztus, és kétségbe vonják azt, hogy a kormányzat komolyan gondolna a salt-i megbeszélések felújítására.

bd/vs pl bs

19.20 . 290981 1094

-.-

sk0072 4 230 mtik2011

gromiko — haig - szovjetunió

moszkva, 1981. szeptember 29. /mti/ - a szovjet rádió és a televízió, valamint az izvesztyija kedd esti kiadása kommentár nélkül közölte a taszsz jelentését andrej gromiko és alexander haig újabb találkozásjáról. a jelentés kiemelte a szovjet külügyminiszter mondanivalójának két legfontosabb elemét: a szovjetunió kilátástalannak tartja a katonai fölény megszerzésére irányuló kísérleteket, ugyanakkor nem a konfrontáció növelését, hanem az enyhülést, a fegyverkezési verseny megszüntetését, a vitás kérdések tárgyalásos rendezését tekinti céljának.

egyidejűleg a szovjet hírközlő eszközök nagy hangsúllyal emelik ki, hogy a nemzetközi közvélemény jelentős része, sok ország kormánya messzemenő támogatásban részesíti a szovjet politikának ezeket a céljait, a szovjet békekezdeményezéseket. a jelentések szembeállítják a szovjet lépéseket a feszültség növelésére irányuló amerikai politikai manőverekkel. a taszsz hírügynökség például kedden trükknek minősítette a reagan-kormány újabb propagandamanőverét, a weinberger hadügyminiszter által összeállított, a szovjetunió katonai erejéről szóló, s állítólag megbízható amerikai adatok közzétételét, rámutatva: az ilyen trükk csupán arra szolgál, hogy biztosítsák a pentagon számára az újabb és újabb milliárdokat, megpróbálják a valóság meghamisításával igazolni

Nm

washington fegyverkezési politikáját. a kommentár - összhangban gromiko kijelentéseivel - ismételten leszögezi, hogy a szovjetunió nem akar egyoldalú katonai fölényre szert tenni -, de minden szükséges intézkedést megtesz biztonsága védelmére.

ki/vs ht bs

19.27 290981 1627

--

sk0073 4 230 mtik2012

Lengyel belügyminisztérium

Varsó, 1981. szeptember 29. /mti/ - a lengyel belügyminisztérium sajtószóvivője nyilatkozatban cáfolta, hogy a rendőrségen belül bármiféle szakszervezet alakult volna. a nyilatkozat azután hangzott el, hogy a múlt hét végén a „szolidaritás” sajtószóvivője egy állítólagos rendőr szakszervezet létezéséről adott hírt, sőt, a „szolidaritás” kongresszusának hétfői napján az egyik felszólaló ennek a szervezetnek a nevében beszélt.

a belügyminisztérium közleménye hangsúlyozta, hogy a gdanski felszólaló nem tartozik a lengyel rendőrség kötelékébe, rendőr-szakszervezet nincs, s az ilyen értelmű híresztelések csakis a közvélemény félrevezetését szolgálják.

kn/zs ht bs

19.47 290981 0726

--

sk0074 4 230 mtik2013

Le monde - mitterrand közel-keleti politikája

párizs, 1981. szeptember 29. /mti/ - franciaország aktívabb közel-keleti közvetítő szerepének nyitányát látja a le monde keddi vezércikke francois mitterrand hétfőn befejeződött szaud-arábiai utjában. a lap szerint mitterrandnak minden oka megvan az elégedettségre, még ha nem is történt semmiféle „csoda”.

Nm

a francia elnök utazásának az volt a célja, írja a lap, hogy megerősítse szaud-arábia tekintélyét a közel-keleten, és általánosságban támogatásáról biztosítsa a fahd herceg által augusztusban javasolt béketervet az izraeli-arab konfliktus rendezésére. miután mitterrand világosan jelezte, hogy nem tudja jóváhagyni a terv minden pontját, a trónörökös elismerte, hogy módosítások lehetségesek, és nem olyan javaslatról van szó, amelyet vagy elfogadnak, vagy elvetnek.

mint várható volt, a párizs és rijad közötti fő nézeteltérés jeruzsálemre vonatkozik, amelyet fahd herceg egy jövőendő palesztin állam fővárosává kíván tenni. egy ilyen követelés nyilvánvalóan elfogadhatatlan izrael számára. mitterrand ezt jól tudja, és ezért nem volt hajlandó megkötni a kezét. s hogy a dolgok világosak legyenek, nem habozott mekka közelében izrael iránti barátságát nyilvánosan hangoztatni, ugyanakkor nem habozott kifejtetni azt sem, hogy az izraeli kormány megsérti a nemzetközi jogot, amikor tagadja a palesztin nép saját hazára való jogát.

a lap szerint mitterrand kezdeményezéséről csak az elkövetkező hetekben és hónapokban dől el, vannak-e komoly esélyesei a sikerre. mitterrand álláspontjának a pfsz által történő elutasítása véget vetne a francia-szaud-arábiai közeledésnek. ugyanez történe, ha a marokkóban november elején sorra kerülő arab csucsértekezlet nem hagyná jóvá a fahd-tervet. mitterrand számára a legnehezebb feladat most meggyőzni izraelt, hogy fogadja el a tárgyalási folyamatot. annyi mindenestre bizonyos, hogy mitterrand vállalkozásának második része januárban játszódik majd le, izraeli látogatása idején - írja a le monde.

bd/vs pl bs

19.51 290981 2039

--

sk0075 4 230 mtik2014

„arany merkur,, - zsvkov

szófia, 1981. szeptember 29. /mti/ - a béke és a nemzetközi együttműködés megszilárdításában végzett kiemelkedő munkásságáért az „arany merkur,, nemzetközi díjjal tüntették ki todor zsvkovot, a bkp kb főtitkárát, a bolgár államtanács elnökét. a díjat lorenzo gallo, az 1960-ban olaszországban létrehozott alap végrehajtó bizottságának főtitkára nyújtotta át kedden szófiában a kitüntetettek.

Nw

„ad personam”, „arany merkur”, díjat kapott több más ország gazdasági vezetőjével együtt vas jános külkereskedelmi miniszterhelyettes. „ad honorem”, kapta meg ugyanezt a kitüntetést egyebek között a magyar kereskedelmi kamara és az unido, az ENSZ iparfejlesztési szervezete.

a korábbi években kitüntetett világlapok, mint a például a milánói corriere della sera, a párizsi le monde, a londoni the times és a moszkvai pravda után az idén a szófiai rabotnicseszko delo, a bkp kb lapja részesült a magas nemzetközi elismerésben.

a kitüntetések ünnepélyes átadása után a szófiai nemzeti kulturpalotában több mint 40 ország mintegy 1000 kereskedelmi szakemberének részvételével megnyílt a szervezet XXI. nemzetközi konferenciája. hrizto hriztov bolgár külkereskedelmi miniszter megnyitójában meggyőződését fejezte ki, hogy a nemzetközi tanácskozás hozzájárul a népek közötti bizalom megszilárdításához.

ék/vs ht bs

20.02 290981 1374

-. -

sk0076 4 230 mtik2015

egyiptomi—szovjet

kairó, 1981. szeptember 29. /mti/ - az egyiptomi kormány feloszlatta az egyiptomi-szovjet baráti társaságot - jelentették be kedden kairóban.

az 1966-ban alapított társaság elnökét, mohammed-abdel szalam zajjatot még a hónap elején végrehajtott tisztogatási kampány során letartóztatták a hatóságok - azzal a váddal, hogy „egyiptom elleni összeesküvésben vett részt”, „ugyanazzal az ürüggyel, mint arról beszámoltunk, nem kívánatos személynek nyilvánították és kiutasították a szovjetunió kairói nagykövetét és hat diplomata társát. az „összeesküvés”, bizonyítására kairóban fényképeket tettek közzé a sajtóban, amelyeknek „leleplező”, értékére jellemző, hogy egyikük zajjatot, az egyiptomi-szovjet baráti társaság elnökét ábrázolja, amint a kairói szovjet nagykövetségre látogat - a sajtó kommentárja szerint - „titkos találkozóra”,.

Nur

a társaság pénzügyi alapját a kormány kisajátította. a felosztató rendelkezést annak bejelentésekor nem indokolták.

rg/zsa pl bs

20.05 290981 1020

-. -

sk0077 4 230 mtik2016

egyiptomi-szaudi

rákos györgy, az mti tudósítója jelenti:

kairó, 1981. szeptember 29. /mti/ - a közel-keleti konfliktus rendezésére tett szaud-arábiai javaslat egyiptom szerint „mindössze igen kis részletekben tér el, kairó elképzeléseitől. ezt a nézetet musztafa khalil, a nemzeti demokrata párt külkapcsolataival megbízott alelnöke fejtette ki kedden a kormánypárt kongresszusának második napján.

khalil úgy értékelte fahd herceg, szaud-arábiai trónörökös augusztusban ismertetett béketervét, hogy az alapjait tekintve rokon az egyiptomi állásponttal, azaz a camp david-i folyamat céljaival. a szaudi béketerv - emlékeztetnek megfigyelők -, bár az egyiptomi magatartáshoz hasonlóan az egyesült államok döntő szerepét hangsúlyozza a közel-keleti rendezésben, camp david del ellentétben határozottan kimondja, hogy a rendezés egyik feltétele a palesztin államiság megvalósítása.

a konzervatív arab államokkal való kapcsolatfelújítás nyilvánvaló szándékát tükröző nyilatkozattal egy napon kamal hasszan ali egyiptomi külügyminiszter - szintén szadat elnök pártjának kongresszusán - bizakodóan kijelentette: „jövő április 25., azaz a sinai-félsziget teljes izraeli kiürítése után számos arab ország meg fogja változtatni egyiptommal kapcsolatos álláspontját, a külügyminiszter kilátásba helyezte, hogy egyiptom „elfogad majd bármilyen kezdeményezést az arab kibékülésre,„.

rg/zsa pl bs

20.09 290981 1428

Nm

-. -

sk0078 4 230 mtik2017

indiai repülőgép - 3

lahore, 1981. szeptember 29. /ap/ - a boeing-737-es indiai utasszállító repülőgépet eltérítő szikh szeparatisták szabadon engedtek 23 külföldi állampolgárt is - közölte a pakisztáni rádió.

korábban - mint jelentettük - 41 nőt és gyermeket bocsátottak szabadon. az eredeti utaslista szerint 18 külföldi állampolgár tartózkodott a gépen, később azonban kiderült, hogy néhány indiai nevű utas is külföldi utlevéllel rendelkezett.

az eltérített gépen a személyzettel együtt összesen 117 fő tartózkodott.

kzs pl bs

20.28 290981 0564

-.-

sk0079 4 230 mtik2018

rövid hírek

jókai anna - szerzői est

szófia, 1981. szeptember 29. /mti/ - nagy sikerrel tartották meg kedden a szófiai magyar intézetben jókai anna józsef attila-dijas írói szerzői irodalmi estjét, amelyet abból az alkalomból szerveztek, hogy nikolina atanaszova fordításában a narodna kultura kiadó bolgár nyelven megjelentette a szerző feladat című regényét.

arce — gremetz

párizs, 1981. szeptember 29. /taszsz/ - maxime gremetz, a francia kommunista párt politikai bizottságának tagja, a kb titkára kedden párizsban fogadta bayardo arcét, a sandinista nemzeti felszabadítási front országos vezetősége pb elnökét. megbeszéléseket folytattak a nicaraguai és a francia helyzetről, és hangsúlyozták a két ország közötti együttműködés megszilárdításának szükségességét.

banglades - kp

dacca, 1981. szeptember 29. /taszsz/ - a bangladesi kommunista párt szervezésében tömeggyűlést rendeztek, amelyen felszólalt mohammed farhad, a kp központi bizottságának főtitkára. beszédében

Nm

hangsúlyozta az ország demokratikus és hazafias erői egysége megszilárdításának szükségességét.

Lopott tartálykocsi - baleset

dortmund, 1981. szeptember 29. /dpa/ - keddre virradóra egy angol katona lopott tartálykocsival dortmund belvárosában egy utkereszteződésnél - figyelmen kívül hagyva a tilos jelzést - belerohant egy szabályosan közelekdő személykocsiba. a tartálykocsiban tárolt szuperbenzin lángralobbant, és felgyújtott egy közeli üzletházat. a személykocsi vezetője életét veszítette, utasa pedig súlyosan megsérült. rendőrségi becslések szerint a kár másfél millió nyugat-német márka.

sc ht bs

20.41 290981 1650

.-

sk0080 4 230 mtik2019

dán-magyar tárgyalások - vacsora /1.rész/

koppenhága, 1981. szeptember 29. /mti/ - a tárgyaló felek a kedd délutáni tanácskozás csaknem két órája alatt áttekintették a bilaterális kapcsolatokat, közöttük hazánk és dánia politikai és gazdasági kapcsolatainak széles körét, és számos nemzetközi kérdés is szóba került.

az mti kiküldött tudósítójának értesülése szerint dán részről válaszolták országuk gazdasági helyzetét, beleértve a kis északi állam nyersanyag- és olajgondjait. tájékoztatták a magyar kormányférfiakat arról, hogy dánia igyekszik mielőbb föltárni és hasznosítani saját olajtartalékait az energiaszüke legalább részbeni orvoslására. egyetértettek a magyar partnerekkel abban, hogy jóllehet a hetvenes évek óta a két ország kereskedelmi forgalma megháromszorozódott, ezen a téren további fejlődést lehet elérni. nem látják dán részről akadályát olyan magyar indítványok megvalósításának - jelezték - mint a két ország együttműködésének bővítése harmadik országokbeli piacokon.

magyar részről hangsúlyozták, hogy a két ország kapcsolatai jók, azokat nem terhelik megoldatlan problémák. hasznosnak ítélték a kétoldalú kapcsolatokat további fejlesztését szolgáló párbeszédet. a magyar-dán kereskedelemről szólva lázár györgy rámutatott arra, hogy annak fejlődése elmarad a politikai kapcsolatok szilárdulása terén elért eredményektől, s hogy magyar részről szívesen látnák a

Nm

megkezdett folyamat további kibontakoztatását az egyenlő feltételek, a kölcsönös előnyök jegyében. rámutatott a magyar miniszterelnök arra is, hogy a hátrányosan megváltozott nemzetközi gazdasági közegben is meg kell találni az együttműködésnek új lendületet adó kereskedelmi strukturákat. magyar részről különösen a mezőgazdasági, az élelmiszeripari együttműködés bővítésében látnak lehetőségeket, de felhívták a figyelmet az olajkitermelésben szerzett magyar műszaki tapasztalatokra is.

külpolitikai kérdéseket érintve, a felek kifejtették álláspontjukat szövetségi rendszereik szerepéről az enyhülés helyzetében. lázár györgy aláhúzta, hogy a szovjetunió és a varsói szerződés többi országa ismételten kifejezte a tárgyalásokra való készségét abból az álláspontból kiindulva, hogy a világon kialakult viszonylagos erőegyensúly megváltoztathatatlan történelmi tény.

lázár györgy a szovjet-amerikai külügyminiszteri kapcsolatfelvételen vallott magyar nézetet tolmácsolva annak a reményének adott hangot, hogy a nemzetközi viszonyokban a józan realitások kerekednek felül, a világ visszatér az enyhülés alapjaira./folyt./

pk vs pl bs

21.02 290981 2557

-. -

sk0081 4 230 mtik2020

dán-magyar tárgyalások - vacsora /2.rész/

jörgensen miniszterelnök kedden diszvacsorán látta vendégül lázár györgyöt és kíséretét. a vacsorán mindkét kormányfő pohárköszöntőt mondott.

jörgensen szólt arról, hogy mint a nyugati szövetségi rendszer kis országainak egyike, dánia mindig is nagy súlyt helyezett a varsói szerződés kis országaival fenntartott kapcsolatokra, amelyek - mint mondotta - dánia érdekét is szolgálják, hozzájárulnak az enyhüléshez. kijelentette: a jelenlegi nemzetközi helyzetben különös fontossága van az elővigyázatosság politikájának. éppen ezért rendkívül fontos a kelet-nyugati kapcsolatok fenntartása, s a biztonságot a fegyverkezés legalacsonyabb szintjén kell létrehozni. reméli - mondotta -, hogy konstruktív eredmények születnek az ugynevezett eurostratégiai fegyverekről előirányzott szovjet-amerikai megbeszéléseken, a bécsi haderő- és fegyverzetcsökkentési tárgyalásokon, illetve a madridi találkozón.

Nur

válaszában Lázár György rámutatott: bár országaink társadalmi berendezkedése különböző, és más-más szövetségi rendszerekhez tartoznak, hazánk nem a zsákutcát jelentő elzárkózást választotta, hanem - számot vetve a realitásokkal - azt kerestük, ami összekötő kapocs lehet államaink között. nemzetközi kérdésekről szólva aláhuzta: hisszük, hogy meg lehet teremteni az enyhülés folytatásának előfeltételeit. ennek első és legfontosabb lépéseként - mondotta - véleményünk szerint is mielőbb meg kell kezdeni, illetve folytatni a tárgyalásokat arról: miként lehet a nemzetek egyenlő biztonságát az enyhülés katonai térre való kiterjesztésével, a fegyverzetek alacsonyabb szinten tartásával megvalósítani. Lázár György ebből a szempontból különösen nagy jelentőséget tulajdonított annak, hogy folytatódják és érdemi megállapodásokhoz vezessen a szovjet-amerikai párbeszéd.

pk/vs pl bs

21.08 290981 1850

-.-

sk0082 4 800 mtik2022

mai külpolitikai híreink tartalomjegyzéke: sk0001-sk0033-ig

budapest, 1981. szeptember 29. /mti/

sk0001 várható
 sk0002 inkák nyomában /1.rész/
 sk0003 inkák nyomában /2.rész/
 sk0004 gromiko—haig /1.rész/
 sk0005 gromiko—haig /2.rész//szerk.táj./
 sk0006 afgán kérdés - karmal
 sk0007 világegyetem figyelem!!!
 sk0008 bartók - franciaország
 sk0009 rövid hírek:
 párizs: mintoff
 róma : olasz-szomáliai
 new york: betancourt
 new york: robert montgomery
 sk0010 szaljut-6-évforduló
 sk0011 közép-amerikai összefoglaló /1.rész/
 sk0012 közép-amerikai összefoglaló /2.rész/

Nm

sk0013 usa - kubaellenes rádió
 sk0014 gromiko—haig - taszsz
 sk0015 közel-keleti hírek
 sk0016 angola
 sk0017 nicaragua - biztonsági tanács
 sk0018 belga kormányválság - választások
 sk0019 ensz-közgyűlés /1. rész/
 sk0020 ensz-közgyűlés /2.rész./
 sk0021 milánói rendőrök nagy fogása
 sk0022 irán
 sk0023 okp kb-ülés szerk. táj./
 sk0024 nemzetközösség - előzetes /1.rész./
 sk0025 nemzetközösség - előzetes /2.rész./
 sk0026 fegyverkezéscsökkenés - pravda
 sk0027 lázár györgy dániában
 sk0028 norvégia - pravda
 sk0029 „tó„ az antarktisz jegében
 sk0030 újabb emlékmű-gyalázás
 sk0031 javítás sk0027-re
 sk0032 repülőgép-eltérítés
 sk0033 lengyel törvények az állami vállalatokról /1.rész./
 zsa bs

22.29 290981 1489

-.-

sk0083 4 800 mtik2023

mai külpolitikai híreink tartalomjegyzéke: sk0034-sk0061-ig
 budapest, 1981. szeptember 29. /mti/

sk0034 lengyel törvények az állami vállalatokról /2.rész/
 sk0035 lengyel törvények az állami vállalatokról /3.rész/
 sk0036 lengyel-izraeli külügyminiszteri találkozó /szerk. táj./
 sk0037 brit munkáspárt - vezetőségválasztás
 sk0038 rövid hírek:

nyugat-berlin:	tüntetés
párizs	: terroristák pere
madrid	: éhségstrájkolók
phoenix	: a 715. halálraítélt
bangkok	: kábítószer

sk0039 el nem kötelezettek
 sk0040 február 23.
 sk0041 spd - elnökség
 sk0042 brandt - béketüntetés
 sk0043 india-banglades

Nw

sk0071 gromiko—haig - Le monde
sk0072 gromiko—haig - szovjetunió
sk0073 lengyel belügyminisztérium
sk0074 Le monde - mitterrand közel-keleti politikája
sk0075 „arany merkur„ - zsvkov
sk0076 egyiptomi-szovjet
sk0077 egyiptomi-szaudi
sk0078 indiai repülőgép -3.
sk0079 rövid hírek:

szófia: jókai anna - szerzői est
párizs: arce—gremetz
dacca : banglades - kp

sk0080 dán-magyar tárgyalások /1.rész/
sk0081 dán-magyar tárgyalások /2.rész/
sk0082 tartalomjegyzék /1.rész/
sk0083 tartalomjegyzék /2.rész/
sk0084 tartalomjegyzék /3.rész/
vs bs

készült az mti külpolitikai szerkesztőségében
főszerkesztő : köves tiber
szerkesztették: németh gyula
kopreda dezső
barabás miklós

- v é g e -

22.32

290981 1463

22.43

Nur

--